

Asotus euangelicus, seu euangelica de filio prodigo parabola

<https://hdl.handle.net/1874/421187>

h

2

ASOTVS
EVANGELICVS, SEV

EVANGELICA DE FILIO

prodigo parabola, à GEORGIO M^{as}
croppedio comice de
scripta.

COLONIAE Ioannes Gymnicus excudebat
Anno D. M. XXXX.

2 A 20 T V 2

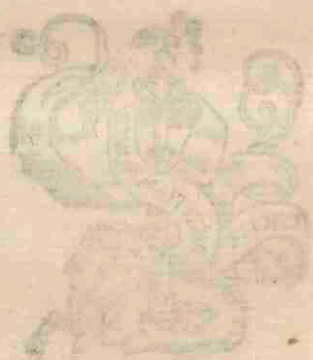
E V A N G E L I C A S S E Y

E V A N G E L I C A S S E Y

— p u b l i c h e d b y G E O R G I O S M I T H

o f t h e C o u n t y o f M i d d l e s e x

L o n d o n

E O L O N I A E I n s t i t u t i o C o m m u n i s e r e d i t a
A n n o D. M. D C C C X X

EPISTOLA NVNCV.
PATORIA, IAMBICO TRIMET.

Georgius Macropedius Godofrido Bollio, Traic
Etinae ciuitatis Consuli meritissimo

S. D.

Quia nō modo de me, sed & de omni domo
Nostra bene meritus es uir ornatissime,
Volui profecto sepe gratificari
Aliquo tibi munusculo. Verum quia
Neq; aureo, neq; gemmeo, neq; tyrio,
Inops queo, tentabo litterario.
Scripsi olim adolescens trimetris uersibus
Et tetrametris, ea phrasi & facundia
Qua tum per adolescentiam, & mala tempora
Licbat, euangelicum Aetum aut Prodigum.
Omnis quidem mei laboris initium.
Cum igitur sciam te nostra quanquam uilia
Non prorsus auersari, quem iam fere
Annos triginta uelut inutilem abidi,
Denuo resumpsi, & adidi, ut tibi dedicem.
Cape igitur hoc manibus (quod aiunt) candidis
Munusculum, ut sub grauib; atq; serijs
Rebus habeas, quo animum subinde recrees.
Rogoq; te, ne tam xenion, ac beneuolum
Animum tui Georgij Macropedij
Consyderes. Vale uir ornatissime.

ARGUMENTVM
IN ASOTVM.

DVos paterfamilie habebat filios,
Quorum quidem senior quò erat frugalior,
Hoc iunior rerum fuit profusior.

Is deprehensus cum improbis græcarier,
A fratre primum, à patre deinde carpitur.

Plexis proinde sodalibus, patrem petit
Rem hæreditariam, accipit: longe in Asiam

Comitantibus scortis duobus nauigat.

Scortatur inibi, remq; perdit pessime,

Dolore patre affecto & ægritudine.

Tandem fame prementee seruit, & sues

Pascere coactus, siliquis uentrem suum,

Quamuis cuperet, implere non permittitur.

Ductus igitur foelice pœnitudine,

Tandem ad patrem supplex reuertit, gratiam

Quam demeruerat lachrymis uberrimis

Implorat, impetrat. Pater uitulum iubet

Seniore fratre non serente occidier.

Epulantur, & ducunt choros cum gaudio.

DRA.

DRAMATIS PERSONAE.

Prologus.	Diaboli duo.	
Eumenius senex.	Lorarij quatuor.	
Philetius filius senior.	Margenium	} mere trices.
Afotus filius iunior.	Planesium	
Comasta	Ancilla	
Detrus serui nequã.	Colax parasitus.	
Merimnus	Pagnium puer Afoti.	
Tribonius	Peregrinus milesius.	
Thryptus	Chorus ex pueris et	
Cometa	(puellis.	

P R O L O G V S

Iambico trimetro.

Non fuites nugas, ut hortos Tantalì,
 Siculàs ue gerras, aut Hiberas nenas,
 Non supra uirginum, aut dolos lenonios,
 Quibus poëtarum scatent comœdiæ,
 Inertibus uel impudicis ne ctimus,
 Sed auribus spectantium probam indimus
 E ueritatis ore lapsam fabulam.
 Quid fabulam? Non fabulam, sed mysticam
 E fonte puritatis haustam parabolam,
 Spectantium probis probamus mentibus.

Nam filium rerum suarum prodigum,
Qui patria exularat ac patris adibus,
In gratiam patris redire uidebitis.
Sed orat author carminis uos res duas,
Ne egre feratis, quod leuem falcem tulit
Sementem in euangelicam, eamq; quod audeat
Tractare maiestatem Iambo et Tribracho,
Neue in super nimis hæreatis ludicris
Ludisq; comicis, sed animum aduertire
Hic abdito mysterio, quod eruam.
Foras euntem quem uidebitis senem,
Typum geret cœlestis omnium patris,
Qui nos amat, fouet, erudit, complectitur,
Cui es omne confit iuuenis ob laeuiam.
Amator est mundi deum qui deserit.
Quia ut adolescens patre relicto maxima
Ad actus in mediæ, si uilla siliqua
Ventrem replere postulat, nec impetrat,
Tandemq; resipiscens, redire cogitur:
Ita homo relicto fœdere ætherei patris,
Dum ueritatis derelicto tramite
Sequitur uoluptates suas, quas obsito
Spinis itimere ne utiquam ualet assequi,
Tandem maiorum ingente pressus pondere,
Resipiscit actus gratia, ac reuertitur.
Et quemadmodum errantem pater iam supplicem

In gratiam recepit, ita peccantibus
Sed pœnitentibus remisso crimine,
Dat gratiam deus et stolam innocentie.
Iam paululum digressus à spectantibus
Doctis loquar, qui non adeo spectare, quàm
Audire gestiunt, logosq; ponderant,
Examinant, dijudicantq; pro suo
Candore uel liuore, non latum tamen
Culmum (quod aiunt) dum loquar sapientibus
Loco mouebor. Interim ualete uos.
Saluete docti, socculos qui comicos
Tragicôsue triuistis cothurnos, auribus
Parumper arrectis adeste, aduortite.
Ut non solent docti poëta in fabulis,
Quæ facta sunt longe locis distantibus,
Populo exhibere, ut proxima, in proscenio:
Ita quoq; tempestate si qua facta sunt
Diuersa, non uno exhibere tempore,
Sed ut acta sunt uerbis referre congruis.
Quo tamen Afotus hic rudi innotescere
Vulgo magis queat, cui non tam placet
Quod in theatro logicon est, quàm decticon.
Ratione, studio, haud arte omiſſa temporum,
Ab euntem in Asiam prodigum author fabulæ
Post pauculos menses reuertentem exhibet.
Nam ueritatem pluris historia facit,

Præsertim in hac re seria, quàm industrium
 Poëtices artificium, neq; temere,
 Plautum secutus, Philocraten qui ex Aulide in
 Aetoliam amissum reducit comicos.
 Valete docti. En redeo spectatoribus,
 Vnoq; stans fixus loco uado, uenio.
 Saluete, paucis uos monendos censui,
 Quod absq; fructu huic parabole neutiquàm
 Dabitur operam, nec pœnitebit ocij.
 Nam castitati non oberit, ut fabulæ
 Versus quæ habent spurcos & immemorabiles,
 Sed sermo purus, liber à lasciuia,
 Post furta, post adulteria, post flagitia,
 Vos iusta per lamenta pœnitentiæ,
 Ad patris ætherci reducet gratiam.
 Si fabulæ expetescitis uocabulum,
 Quod græcè ἄστυος, si latinus exprimat,
 Comædiæ apte nomen indet Prodigio.
 Qui adestis igitur ad uidendum, quæ sumus,
 Silentium præbete. Non decet uti eos
 Sermonis officio, ad theatrum qui appetunt.

ACTVS I. SCEN. I.

Eumenius. Comasta.

Versus sunt Iambici trimetri.

Bonè

Boni parentis esse ego arbitror, suis
Sic providere liberis, ne quid fiet
Quod obfiet naturæ, honori, aut moribus.
Quandoquidem in hoc nō genuit, ut uiuant
modo,

Sed ut probe uitam atq; honeste transigant.
Ob id usq; in hanc senectam, inexhaustus labor
Hæc occupauit artus annis pristinis,
Mentemq; discrutiauit ab cura anxia,
Animiq; sollicitudo multo maxima.
Parthos, Syros, Medos, Arabas, & Italos,
Delum, Paphum, Pontum, Cyprumq; & Græciam,
Per saxa & ignes horridos, per stridulas
Syrtes, mare inuium, atq; itinera deuia,
Insomnis, impiger quoq; peragraui, & his
Temporibus albitudinem acciui ocyus.
Si interrogas quî tanta perpeti mala
Potuerim, amore solo, amore piguerum.
Hic quæq; fecit aggredi durissima,
Hic solus exhibuit amara dulcia.
Merito quoq; Dijs maximam habeo gratiam.
Quod non inanis hic labor nec inutilis.
Bonorum enim thesaurum abundantissimum
Congessi, uti nihil omnium absit liberis
Ampla est domus, & amplum famulicium est, agri
Vberrimi, campi latissimi, greges

A 5 Numerosi

Audentq; plurimum, quod assuefactio
Audaciam dat, & fouet libidinem.
Hinc gemitus & dolor hoc quatit pectus meum
Hinc lachrymæ ad æthereum patrem, & iuges preces

Accedit & inhonesta famigeratio,
Mala publica, & priuata peior dictio.
Nam quod familiæ est, irrogatur patribus.
Hoc dedecus tuum, hoc tibi uicio Eumeni est,
Quod degenerat & improba extat familia.
Num uero? an unquam cis mali autor extiti?
An non quod est patris modesti & optimi
Exhibui? Ab incunabulis in hunc diem,
Et esse semper & probus concredier
Studui, neq; nihili uiris me miscui.
Non pyrripis, furacibus, raptoribus,
Non turpibus, salacibus, uel mollibus,
Non mulierosis, siue fornicarijs,
Non sacrilegis, fidi fragis, nugigerulis,
Calumniantibus, nec id genus alijs
Me asserui, ut orbis testis est, & conditor
Orbis Deus. Quid ergo iure obiecerint?
An indulgentiam, quod increpauerim
Remissius delicta teneræ ætate?
An non uel ipsam infantiam compefcui,
Verberibus ulmeis, flagris & acribus?

Non crebra, non pia defuit monitio, nec
Omissa castigatio est. Nam eosdem ob hoc
Et pedagogo tradidi, neq; corrigi
Vnquam uetabam, at ineptias fugarier
Virgis uolebam, & scrioribus flagris
Lubricam indolem nequitia abacta corrigi.
Verum licet iuxta omnibus rigidus fui,
Tamen omnibus non ut uelim conduxero.
Frustra puer natu minor laceratus est.
Non tot minæ, tot uerbera, atq; exempla tot
Virtutum, & institutio scolastica,
Stultitiam ab ingenio illius præualuerant
Propellere, quia propter hunc domi meæ
Contentio est crebra, & simulas ciuica.
Et quid loquar, nisi unicum sapientis hoc?
Nemo potest corrigere quem Deus arbiter
Despexerit. Sed ecce natu grandior
Gnatus meus Philatius modo rus abit,
Illi uolo concedere animi gratia, &
Vti uideam num cuncta recte agantur. Heus
Comasta, tu curassis interim omnia
Quæ sunt domi (dum absum) probe. Com. curauero.
Num quid aliud me uis, quod urget? Eu. est. Com. quid
est?
Eu. Quod maxime curato opust, grandarium
Inuise, gurgulione quo sit liberum.

Com.

Com. Curabitur. Eu. sed audin' ? Com. ausculto libens.

Eu. Altilibus & pullis legumen addito.

Com. Curabitur, quid deinde? Eu. ne per familie

Licentiam res pessum eat domestica.

Cras rediero. Com. sospes redi, sospes uale.

ACTVS I. SCE. II.

Iambici trimetri, uel senarij.

Comasta solus.

EVge, abiit hinc delirus ad uillam senex,
Cui tantum inest cerebri, cutis quantum uida.

Mihi credidit rem omnem semel domesticam.

Delirus hercle dum probum me existimat.

Pol ego probus nunquam fui, nec spem adhibeat

Vnquam fore. Ast epularier, baccharier,

Scortarier, lactare herilem filium,

Noui probe, lepideq; manticularier

Soleo senem, sublinere & os offucijs.

O Iuppiter supreme quanto gaudio,

Felicitate quanta, onustat me hæc dies.

Nunc omne famulicium omne certum est statim

Amittere, atq; accire herili filio

Tum sympotas, tum aroticas sympotrias

Duas, & indulgere genio, & homunculos

Bellos agere mensis iocisq; sibariticis.

Comasta nunc te proripe actutum domum.

Sed

Sed ecce parasitus Colax ueluti canis
Famelicus nostras ad aedes aduolat.
Ipsum uolo praeuortere, ut ropalo fores
Non pulsitet, donec ea quae uolo fecerit.

A C T V S I. S C E. I I I.

Scenarij Iambici.

Comasta. Colax.

Salue Colax. Col. Dij te ament, quid salueam?

Macritudine egra maceror miserrimus.

Instar puerpera gemellos quae adidit

Flaccesco uentre, quatrividuam ob inediam.

Com. Ex renibus morbo laboras admodum

Graui, ex uitellulo tibi pulicula opust?

Col. Dij de aq; perduant te flagrio.

Mcam inediam querebar, & seclus obijcis?

Com. Compendium dictis uolo nostris Colax.

Serio iocabar. Col. audio, uentri meo

Si consulas, nam id unicum est quod me beat.

Si eluseris tentanda res aliunde erit.

Com. Ego faciam hodie, ut tympani instar turgeat

Venter tuus Colax, uideberis quoq;

Factus iterum (ne fle) gemellis foetibus.

Col. Et gaudeo atq; exulto uera si autumas.

O Iuppiter uideor renatus, gestio

Audire. Com. tum audies, cum silueris.

Col.

Col. Silco, etiam si uenter ut lupus ululet. Com.

Sile. Col. hem. Com. quin modo siles? Col. quin modo
cacas?

Etiam ne habes ludibrio? Com. noli Colax

Irafcier, nam te uelut omasum dabo

Sub hoc die fartissimum. sile modo.

Col. Prædam meis è dentibus rapis hoc σύλα

Quid uult συλαῖοδα? & modo caret modo, face

Compendium. Com. compendio dictis opus.

Scd ipse græcissas modo. Col. græcarier

Malim atq; pergræcarier. Com. facetior

Nosti esse quàm prudentior. Col. prudentior

Immo esse quàm facetior nouero, si erit

Vnde. In dies (si occasio) esse bis duos

Scitissime scio atq; prudentissime.

Com. Ha ha he tuis digni sales sunt moribus.

Col. Quid tandem id est cui tanta sunt præludia?

Dic sis modo. Com. audi. Col. audibo, dic agedum
modo.

Com. Gaude. Ingredi saxo te heri pen trium,

Vbi flaccidum modo pernulis, petasombus.

Larido suillo, & optimo uino tuum

Hunc sacculum saturauero, gaude modo.

Col. Eucteribus stipulis camœnas apparatus,

Et more coccygis eadem recantitas,

Nunc occine aliam cantilenam. Qui sinat

Ferre intrò me pedem senex tam tetricus,
Vt plane Aristippum superet aut Diogenem?
Nugis agis trifurcifer, dimitte me.
Com. Dimitto, abi. Col. te druorent cacodæmones
Triuerbero, miserrimus abeo. Com. heus Colax.
Seria loquor. Col. λῆρον λῆρεῖς. Com. cedo manum.
Col. Hem, quid manum? Com. & me & te beavit hæc
dies.

Curaberis. Abijt hinc senex in prædium,
Seniore cum Philatio gnato suo,
Subducatur ut ratiunculam cum uillico.
En singuli absunt qui forent obstaculo,
Rem credidit mihi totam, & argentariam
Primum, & cibariam, sed & uinariam,
Oleariam, atq; opsonariam. Insuper
Super omnia bona sua me herus constituit, &
Super famulicium suum, en clauces quibus
Sum præditus, quibus ingrediar in atria
Opipara, diuitiasq; heri primarias.
Col. Beas beas me sancta saturitas mea,
Si id uerum & id certum. Com. hercle uero uerius,
Nec te esurire certius. Iam uolo animum
Te aduortere his paucissimis quæ iussero.
Producta uerba longius sunt quàm utile est.
Col. Vt me uoles semper ero: quiduis impera,
Sed es breuis. Com. certum est. Herilis filius

Junior

Iunior Afotus, scis quàm ad omnem facilis est
Lasciuam, petulantiam, iocos leues,
Epulas, sales, risum, & uoluptatem id genus
Reliquam? Col. probe noui, is calamitati meæ
Præsidium amabile, modo liceat per patris
Seueritadinem. quid ergo uis? Com. face
Ut aduolent duæ animulæ & formosulæ
Et molliculæ & amabiles, Plane sium &
Margenium, atq; huius farine pauculi
Bibesij uoluptuarij. Col. licet.
Com. Induce per posticulum pedepressim. Col. eo.
Lepide exequar, nihil aliud est? Com. propere redi.
Col. Properrime. Venter monet. Com. culina ego ut
Instructa sit curauero. Col. id curaueris.
Quid? nihil in os uenatico cani antequàm
Venatū eat iactandū erit? Com. raptim. Col. admodū.
Com. Ingredere, sequar, & omnibus præscripsero
Edicta heri, atq; interminabiles meas
Leges, quibus si uerbulo obganniuerint,
Et ulmei & phœnicei faxo sient.
Strident fores, an aliquis audeat egredi?

ACTVS I. SCE. IIII.

Trimetri ut superiores.

Tribonius. Comasta. Colax.

B

Et ipsum

ET ipsum & ingluuiem ipsius Diespiter
Perdat, qui in ædes has heriles irruit,
Non aliter atq; famelicus post quadridui
Ieiunium lupus. Com. Colaci irascitur.
Tri. Pernis tribus citius quidem quàm dixero
Iamiam uoratis, denuo petasombus
Crudis, deinde artocreis auide ingruit.
Timui profecto in me quoq; faceret impetum,
Ita dentibus fremebat in captam sibi
Prædam. Com. libet ridere utrunq;, & illius
Edacitatem, & huius impatientiam.
Tri. Atq; utinam herus resciscat hæc & corrigat.
Nam his omnibus Comasta herus dum abest domo
Conniuet, atq; uidens tacet, & (uti suspicor)
Inducit hos nihili uiros. Com. hem, uti uideo,
Nisi rigide abactus hic fiet, pax nostro huic
Fore non potest negotio. Triboni ades.
Tri. Quis me uocat? tun' hic eras Comasta? quid
Me uis? Com. quid ædibus relictis me in scio
Exis foras? an nulla tibi cura est rei
Domesticæ? Tri. est nonnulla, maior forte quàm
Quorundam eorum, qui crepantibus ampliter
Buccis eam sibi arrogant. Com. hæc in meam
Contumeliam tuumq; prosequeris malum.
Que igitur foris rerum tibi curatio est?
Tri. Primum expulit me improba Colacis edacitas,

Qua indigne heri penu abligurit funditus.

Com. Nunquid minus te id arguente acturus esse?

Tri. Faceret minus, si tu minus conniveas.

Com. Salus herilis pendet ex te scilicet.

In heri negocia modo hic ablegandus est.

Quis militat cuius suis stipendijs?

Nulla alia causa te uocauit huc foras?

Tri. Hęc causa prima (dicere ut iam coeperam)

Huc impulit, uerum tametsi hęc non foret,

Granarium uocaret huc uel horreum

Statim, ad cribrandum triticum, herus ut iusserat.

Com. Id iam cribratum oportuit, abi, abi hinc frutex,

Et expedi ocyus quę agenda in horreo,

Nisi sustibus scapulas uelis metirier,

Nam & hoc peracto ad alia dirigendus es.

Abi. Tri. heu. Com. Colax ades, euola. Col. en, adest

Colax.

Com. Vti iusseram, i uenare, utrum'ne illos queas

Tres debitores uspiamprehendere,

Iuriq; sistere. Col. exigam, haud effugerint.

Com. Curre, interim nos te domi morabimur.

Tri. Si intelligam probe dolos, quos cum improbis

Commentus est, non debitores iudici,

Sed scorta herili filio ductanda sunt.

Conscendam in horreum hoc, & e granario

Sollicitus obseruabo quos adduxerit,

Si non doli hic commenta sint, nullus fitem.

CHORVS Iambico dimetro

AMor parentis in suos
Res est stupenda liberos,
Non pupula tam lumen est
Quam patri amicus filius.

Ut araneus se euiscerat
Pater, & suam substantiam
Impendit, ut gnatum iuuet,
Et calamitate liberet.

Mancipia edunt, ipse esurit
Paruo ue uictu & aspero
Viuu, suo dum filio
Parcat, sibi parcat nihil.

Nam propter hunc beandum adit
Terrae marisque pericula,
Latronum & insidias pauet,
Sed & frequenter incidit.

Horum omnium tamen interim
Fore liberi immemores solent,
Lcuius rependunt moribus
Pro amore amaritudinem.

Sed tu probe indolis puer,
Tantis tibi laboribus
Obitis referre gratiam
Stude, & uicissitudinem.

ACTVS II. SCE. I.

Iambici tetrametri.

Merimnus. Tribonius. Detrus.

Mortaliū nemo est miserior me uel infelicior.
Nam seruitutem præter hanc quam seruiota
met si optimo

Huic uero multis ab œconomio modis diuerberor,
Cui senex totam simul cū re familiam tradidit
Suam gubernandam. Tri. haud minoribus afficior et
ego malis.

Probra, impropria, irrisiones, scommata, & amari
sales

Et colaphi, & alapa, et ulmeus liuor manēt Tribonis
Ni pedibus & manibus libēs tam eius in sententiam.

Me. Sermone blādo, moribus placidisq; cōpello uirū,
Fert semper agre, ut hero fidelior sit obsecro. neq;

me. (est

Nisi uerbere aut conuicio dignatur, & quod omnium
Multo mihi molestissimum, quæcunq; sollicitudine

Mea, aut tua frugalitate parta sunt, heri quoq;
Quicquid laboribus erat aggestum, œconomus inutilis

Et infidelis dissipat, nobisq; demensum cibum
Subtrahit, herus quē iusserat tēpore stato nobis dari.

Tri. Rem ueram & ærumnosam ais Merimne, sed
quod inclytum

B 3 Quod

Quod amabilem adolescentem heri pulcherrimam
substantiam

Corrumpit, illicitq; in omne scelus, habet me pessime.

Serui fidelis est heri magis usq; honorem ac liberos

Curare, quam uarias opes, magisq; multo quam suas

397 Commoda. Ferendum utcumq; si quis me angat, aut ra
piat bona

Domini: at quod in heri pignera exitium est, ferendū
neutiquam.

Mer. Verum hercle, uerum, nunquid equum tibi uide
tur, si in dies

Nos terferit, & hanc seruitutem faciat odiosissimam?

Tri. Profecto iniquum, sed decet pro hero fidelem ser
uulum

400 Opprobrijs saturari, & affici crucibus, & emori,
Si tempus aut locus expetat. Mer. quid igitur est? quid
facto opus?

Tri. Quamprimum hero negocium omne deferamus,
ut sciat.

Ne nos doli insimulet, uel infidelitatis arguat,

Si clam fuat. Mer. probe mones, redeunti hero indica
bimus.

407 Tri. Mora est periculo. Mer. periculo? quando sugge
renda sint?

Tri. Agendum id est statim. Mer. statim? Tri. statim,
premit enim occasio

Mer.

Mer. Quis sic? statuit ut assolet epulari? Tri. ita, e gra
nario

Dolenda uidi, scorta per posticulum intrusit Colax.

Mer. Nugaris. Tri. utinam, prius enim œconomus ui
dente me dedit

Mastigie huic mandata, ut adulescentulo scorta in
gerat.

Mer. Papæ, qd audio, perij, quin istud est cautum magis?

Tri. Haud ciulatione opus, sed sedula prudentia.

Tu præsinato ut iussus es scôbros, ego patrifamiliâs

Hæc clanculo interea omnia indicauero. Mer. recte
mones.

Sed ecce ab incunabulis hypocrita Dætrus aduolat.

Caue nequid horum intelligat. Dætr. quid abitis &
quo tenditis

Iter ô uiri integerrimi? quid me domi relinquitis?

Mer. Nos præsinatum amittimur pisces, probi quod
interest

Serui, domum intus & foris curato, aderimus crastino.

Dætr. Me miserum, adhuc liuet cutis plagis nuperri
mis, manent

Recentia heu me uerbera, adeo rigidus est œconomus
hic,

Etiam in ijs que præcipit præscripta contra herilia.

Nullus q; huic malo obuiat, redeat utinam herus &
obuiet

Tri. Seruum innocentem omnia decet perferre mala,
quanto magis

Nos qui innumera cōmisiſimus. uale. Dæt. ualete. -----

ACTVS II. SCEN. II.

Oſtonarij ut superiores.

Dætrus. Comaſta. Merimnus. Tribonius.

----- Nunc bene eſt.

Nūc carbaſa. Sed huc irruit Comaſta clauatus, lubet
Videre quid agat. non puto animaduertet in amicum
modo.

Com. Sceleſti, inertes, plagipatide, adhuc ſatim' liuet
cutis?

Tantiſper eſt garrire lubitum, & atterere diem ocioſ
Abite, abite dum. Mer. heu. Com. uel ad coruos, uel in
malam crucem. Tri. Oh.

Dæt. O hercules diuerberat eos ſuſte, faxo eiufmodi.
Ne condiat carnes meas cōdimine. Obſequar homini,
Blandamq; frontem præferens, quæ uoluerit faxo, ut
queam

Redimere tot plagas, ſi erit frugi, coquendi copiam
Mibi faciet, indulgere Genio ſinet, ut arbitror. E foro
Paſſerculos, ſicedulas, anates, lepufculum, & anſerē
Dudum attulit, nōnihil in his ſperare mihi licet boni.
Veruntāmen ſcio equidem, herus ueniens domum hæc
ſi reſcierit

Nos

Nos ulmeos totos dabit, sexcentoplagosq; faciet,
Quia iuniori filio hanc occasionem dederimus. L. 100
Inter sacrum saxumq; sto, lupū auribus teneo miser.
Delibera, perpende Dætre utrum eligas, euadere
Præsens malum, aut perendum. Ex misero quidem
miserrimum

Te isthoc die facere ualebis, siue foelicissimum. At
Quid ante tēpus es miser, crucians te ipsum inaniter? 445
Dætrus minister erit, coquet bellis homunculis, malis
Instantibus mederier licet, futura incerta sunt.

Quin eisi hero fiat palā, nihil est qd̄ haud prætexero
Callidus, & excusare, & incusare, & assentariet
Doctissimus. Sed iam reuertit huc malicia præditus 446
Trux carnifex, timeo faciat in me impetum, ita torsit
ferox (hibuero.

Volturn, ast eo obuiam, et capite demisso honorem exa

ACTVS II. SCE. III.

Tetrametri ut superiores.

Comasta. Dætrus.

HEus Dætre te uolo. Dæ. hem domine præsto
sum, abutere ut libet.

Com. Te perduat tuiq; abusum Asphaltus, impurissime
Vti libet potioribus. Dæ. quid dixeram? ut libet
utere

Dicere uolenti parcito. Com. parco, caue sis amodo

Mihi uerbulo aut nutu obstrepas. Dat. cati cauebimus
amodo.

Dic mi patrone, siquid actum à me uelis, perfecero
Lubens. Co. probe, sic te decet mihi esse morigerum.
sed his

461 Compendium dictis uolo. Scis flagriones hos duos,
Quos fuste deturbaui ab ædibus, usq; iussibus meis
Rebusq; singulis & aduersari & obloqui? Dat. scio
Com. Hos uti merchant proximum in uicum expuli. Dat.
merito quidem

Com. Viuarium ut contentur, & pisces domum cras
conuehant

462 Reliquamq; familiam uacantem amisi ad opera extra
ria.

Dij boni, q̄ absente hero turba omnis infidelis est.

Te unum inter omnes & probum & fidum autumo,
cui nil prius

Herilibus bonis. Dat. profecto nil prius. Com. paucis
cape,

Sunt iuniori gnato herili amicali sybaritici,

470 Asiatici, atq; asotici, quibus dapes lautissime

Coquas oportet. Dat. scilicet. sed quid si herus rescia
uerit?

Ne acerrimas pœnas uterq; dabimus? alter & alteri

Non utiq; suffragabitur, timeo admodum pelli meæ.

Com.

Et

Et ego admodū iugulo meo, per Hercule tu ignauior

Cuculo es homo, pelli times, tibi dum esse foelici licet? 476

De pelle si modo agitur, in portu silent merces mea.

Det. Ero ut uoles. Com. cura statim sequare. Det. te
actutum sequor. (rimus?)

Pol omnium quos uidi hic est deterrimus. Com. deter

Vah tibi scelus. Det. sine obsecro finire me sen-
tentiam.

Com. Quam? dicito. Det. pol omnium quos uidi is est
deterrimus 480

Qui respuat beatus esse, dum fuerit occasio,

Id ceperam, cur mi uolenti dicere id succenseas?

Com. Haud loquere consentaneum, tamen faceffe qua
uolo.

Ne feceris mihi remoram, sequere. Det. sequar celer
rime.

Nunc abiit hic pol omnium quos terra sustinet uspiam. 480

Deterrimus, ridet senem, rem dissipat, gnatum locat

Scortis, ferit pueros, et omni luxui se immersitat.

Hinc aliquot affectos probro optimos uiros longe as-
pult,

Quo indulgeat licentius suis cum herili filio

Fœdis uoluptatibus. At ex intemperantia illius

Mihi cumulus obtinget bonorum, quod uoluptate li-
ceat

Fruī, atq; ad eius pessima facinora probum uiderier.

Ole

O lepida fors fortuna, seruas me, bene est, bene me
beas.

Nunc carbasa (inquam) Euro dabo, atq; frena laxa
bo Genio. (splendide.

Intro sequor, coquo, lixo, torreo, condio, apparo
Exit Colax ad hæc probe exigenda mire accõmodus.

ACTVS II. SCE. IIII.

Iambici senarij.

Colax solus.

IOui optimo ter maximo habeo gratiam,
Mibi omnis ex sententia res prouenit,
Albis quadrigis euehor, post brumam adest
Vernus tepor, post hymbrem adest serenitas.
Sub media misero opitulatus obiter est
Comasta, prædam uterq; quam uult nactus est.
Parasitus est uenatico similis cani.
Cui et si feram uenator eripere solet
E dentibus quam ceperit, cibarium
Tamen accipit panem, ut suam ingluuiem expleat.
Prædam priorem domino, & hanc sibi uendicans.
Item ego, seras quas prendidi æconomus tenet
Sibi atq; hero. Scorta attuli, epulæ me manent.
Verua tument, chytropodes exhalant focis.
Fœlicitati unum deest meæ, utpote
Vnius Aſoti reditus, hunc si prændero,

Sat prændidi. Sed aduolat'ne Afotus huc
 Accipitris in morem, sinistra quem gerit?
 Sine appropinquet, ipseus est, Afotus est
 Ipsissimus. Nunc incidit fera ultima in
 Casses meos, quam cupieram. Dij boni
 Quàm uagus hic est pullus, q̄ & indomita est auis
 Nec lac similius lactis est, nec aqua est aquæ,
 Atq; hic aui persimilis est. Patrem (auguror)
 Abiisse scit, leuitatis id dat fomitem.
 Nam cum domi est, ipsum ueretur plurimum. Hem.
 Quid arguo, cuius meam dementia
 Gulam beat? Cauet, haud uidentem se uidet.

ACTVS II. SCE. V.

Iambici dimetri & trimetri.

Afotus. Colax.

1. **A**vis feræ persimilis est Acatalecti.
 Iuuenta lubrica & uaga,

Nam quemadmodum sæpe auolat

Custodis auis incuria,

Vt nunquàm eandem possiet

Allicere uel præhendere.

Col. Vetus ista canilena

Quadrat tuis adamussim

Tum moribus tum factis.

2. Iuuenis perinde lubricus

Catalecti.
 Acatalecti.

Fuge

Fuge suat si occasio,
Nec patris imperium obuiet,
Raptatur ultro quolibet,
Ut eius ignores uias,
Nec possies reducere.

Col. Bene intulit profecto
Ad hæc libens ausculto.

Catalecti.

.3. Si morte delirus senex
Sublatus è medio foret,
Et cederet mihi portio ex
Hereditarijs bonis,
Beatus & sælix forem, &
Liceret omne quod libet.

Acatalecti.

Col. Quinquàm canentem audire perlibet, tamen,
Adior hunc (quia proximus) iam comiter.

Afo. salue. Afo. quis loquitur? Col. huc respice.

Afo.

Tun' es Colax? Col. ego sum animule. Afo. hem, Salue
Colax.

Quid admodum suavis es? Col. ego ne iam tibi
Suauior sum, quàm hætenus semper fui?

Afo. Videre nunc quidem, sed age dic mi Colax,

Senem ne uidisti patrem meum? Col. domi est.

Afo. Perij, quid inquis? Col. te moratur in ostio.

Afo. Plane occidi miser, hunc abisse rus ratus.

Col. Quid si ego uetem te isthanc modo ærumnam

exequi?

Aso. Dic serio, pater, domi est? Col. non, rus ijt,

In pradium, uix crastino rediturus est.

Tamen domi est. Aso. quisnam Colax? Philletius?

Col. Non, cum patre est. Aso. Tribonius? Col. non est.

Aso. scio.

Merimnus absenti patri cupit integram et

Saluam esse rem. Col. nec is domi. Aso. me plurimum

Beas. Col. beo inquam te, nam uterq; abactus est.

Aso. Abactus est? quo abactus? Col. in pagum fo-
ras.

Aso. Cometa uillicus est? Col. patrem qui habet hos-
pitum?

Aso. Saluae meae res sunt, teruncij ceteros

Non fecero. Sed dice quisnam sit domi,

Qui obsit mihi. Col. scis graece? Aso. ita, et graeca
rier

Vt cunq; calleo, dum licet. Col. μαγγοῦνιον,

πλαῦσιον. Aso. μανία γλυκεία, γλυκὺς δόλος.

Sed age, quid hasce suggeris? Col. rogas? domi

Tuae morantur te. Aso. me Asotum? Cerberus

Te glutiat nequissime. Col. at te mauclim,

Dum nuncio bona etiam ne diris deuoues?

Aso. Mentiris omnia, haectenus mi os oblitum est

Colax? An auis eiusmodi tibi uideor

Impure, qui cum lusites? Col. cedo manum. Aso.

Quid

Quid uolt dari? hem. Col. tam uera sunt hæc, q̄ supra
Nos est polus. Aso. uideris esurire. Col. iam
Non admodum, nam illum tyrannum propuli
Πόγγω tribus pernis, qui adegit me cruci,
Denuo propulsaturus hinc Πεγγώτερον
Petasonibus, πογγωτότων artocreis.

Aso. Quo uerbero uerborum hic ingens ambitus?
Suspendio tenes, logis finem face.

Col. Compendio dicam, Senex abest domo,
Oeconomus aspulit familiam tetricam,
Venatum abegit me. O lepusculos tibi
Pulposulos modo prændidi, Planesium,
Margenium, feras & id genus alias.

Quicquid gulam aut Venerem allicere solet, domum
Comasta comportauit, & Dætrus coquit.

Vinum, iocus, risus, salesq; affluerint.

Aso. O Bacche seruas me, si ita est, sunt res meæ
Fultæ. Sat est uerborum, camus intrò, nam
Ardet uidere corculum quæ dixti. Ament

Te Dij Colax, qui quod mea ex re est sedulo

Curas, meminero dum sinent fortunule;

Sequere. Col. sequor, grunnire uenter occipit,

Tu cantilenam prosequere, quam cœperas.

.4. As. Cum bellulis homunculis. Acatalecti. Iam.

Et candidis puellulis

Porrigere frontem si libet,

Id pro

Id propter inopiam haud licet.

Soluendum enim dum in simbolo est,

Vbiq; zonam perdidit.

Col. Id mihi accidit frequenter,

Catalecti.

Cum non eram soluendo.

. 5. Aso. Idcirco patrem accessero,

Acatalecti.

Rogaueroq; ut impleat

Meam aureis crumenulam.

Si fors mihi id negauerit,

Rem hereditariam petam

Mihi diuidi, atq; abiuro.

Col. Mentis suæ secundum

Catalecti.

Vagam indolem canendo,

Fugam fugax meditatur,

Ni consequatur uotum.

Aso. Sequere. Col. sequar te. Aso. aperitur ostiū. Col.

sequor.

Monct ipsa res, nident culine opsonia.

CHORVS Iambico dimetro.

Vana est iuuentus & uaga,
Salix, petulca, lubrica.

A pecude ni coërceas,

Post paululum nil differet.

Sola est uoluptas cui studet,

Sola est libido quam cupit,

C scortis

Scortari, inebriari et

610 Noctes diesq; nititur.

Tam cæcus est ephebi amor,

Peruersus, improbus, impius,

Vt iactet id potissimum,

Vnde erubescat maxime.

620 Sua supra clancularia,

Furtum, dolum adolescentuli,

Quantumlibet pudenda sint,

Celebrant, honestant, efferunt.

Quapropter hanc licentiam

630 Oportet esse coërcitam,

Alioqui ephebos criminum

Tandem in barathrum merferit.

Nam quodlibet malum, cui

Non initio resistitur,

640 In omne passim flagitium

Peius priore pertrahit.

ACTVS III. SCE. I.

Iambici Scenarij.

Cometa uillicus solus.

MAndata herilia uix quidem quæ tuta sunt
Solent inertes aggredi. & nihilo minus

160 Cum hero suo, si uti funq; ad oculum fecerint,

650 Pro præmij retributione exposulant.

Fidos

Fidos probosq; se arbitantes seruos.
Veruntamen multo secus ego censeo.
Nam fidum ego & probum autumo, domini sui
Qui iussa sedulo facessit, & aspera
Perinde fert ac prospera, haud tamen arroget
Sibi meritum, sed inuilem usq; iudicet,
Totusq; herili ex gratia dependat,
Me scio equidem, scio uerbera atq; opprobria
Manent ab œconomo domi, nam egre feret
Se deprehendi ac reprehendi, herum quoq;
Lento gradu meum assequi ad uestigium,
Non suspicabitur, & ob hoc in me seuiet.
Verum imperium herile exequi est sententia.
Visam quid actitet domi, num dissipet
(Ut detulit Tribonius) domini bona.
Ne callida eludat uasfricte simplices
Senis oculos. Coarguent nequam scio
Tribonium, quasi egerit iniquissime,
Factus sui commilitationis proditor.
Sed ego uirum fecisse recte existimo.
Nam te infidelem hero esse, quo seruo malo
Sis propitius, non conuenit, minime expedit.
Sed ostium crepit, uidebo quis exeat.

ACTVS III. SCE. II.

Trimetri ut superiores.

Colax. Comasta. Cometa:

670 **P**Arare uina animos solent, (quemadmodum
Cecinit poëta) sed mihi secus accidit.

Quantumlibet uentrem meum uino oppleam,
Nihilo minus labascit animus impotens,
Et propter aduentum senis cor palpitat,
Nutant gradus, artus tremunt, pallent genæ.

680 Sed & pauor subitariam urinam exciet.

Papæ, malo omine auspiciatus sum diem hunc.

In foribus est malum. Come. quid occipit loqui hic
Scelestus? Col. Heus Comasta te uolo, ad es dum

Coma. ut hic

Nequissimus bacchatur ecquid est? Col. malum. Com.
hui.

690 Col. Perimus. Coma. at seruamur inquam. Col. heu
me. Coma. quid est?

Col. Vbi transij limen domus, in culmine

Sedit sinistra clamitans minaciter,

Rostroq; teglas uellicans cornix. quid hoc

Portendit aliud, quàm quod aut mea, aut tua, aut

695 Vtriusq; nostrum uellicanda sit cutis?

Coma. O timidiorem lepore, num cornicula

Te terret unica? Nec corax, nec noctuæ, aut

Cornicularum mille me deterreant.

Adeon? supersticiosus es, ut anilibus

His fabulis attonitus expauesceres?
Ades, fructe praesentibus, futura namq;
Incerta sunt, redi. Col. redibo, at palpitan.
Certe hoc uiro haud in orbe confidentior,
Qui homines ueretur neutiquam, nec percita
Ira expauescit numina. at uero obsequar.
Come. Nisi durius Comasta sit coercitus,
Res nostra pessum ibit domestica. quia
Hoc homine confidentiorem neminem
Puto esse in hoc loco nec usquam gentium.
Mediusfidius ipse Parasitus iustus est,
Si consecratur oeconomus. At ego nunc sequor,
Clausum ostium est, ualidissime pulsauero

ACTVS III. SCE. III.

Senarij.

Cometa solus.

HEUS heus, quis intus est? quis aperiet ostium
hoc?

Ohe domus plena est ligurientium,
Bacchantium quoq; et meretricantium.
Nemo audit, ecquis aperiet mihi ostium hoc?
Merimne, Datre, Thrypte, Triboni, nullus est?
Ut nulla deferentium suspicio sit,
Validius aliud ostium pulsauero,
Penitissimum quod ducit in domus locum. heus

C 3 Res

Recludite, heus, nec uox sonat nec sensus est.
Quid ab Dij uestram fidem, quid agitur hic?
Clamo, reclamo, pulsito, repulsito,
Ut non modo postes quati, sed & domus
Nutare fundamenta uideantur, nec est
Qui exaudiat respondeat'ue. at una uox
Est omnium bacchantium & heluantium,
Risus, iocus, festiuitas tractantur in
Penetralibus. Comasta hero inibi herilior.
Vocabo tandem ex nomine. heus Comasta. ohe
Exaudiunt, nam musitant, ut muscoli
Taciti silent. Prorumpet huc foras katro
Furibundus ac temulentus. Atqui nondum adest.
Quid nunc moratur? ut nihil non suspicor.
Num scorta clam eijciet per abdita? neuiquam,
Nam audentior, pulsabo adhuc. Comasta adestum.
Adestum, adestum, quid moraris flagrio?
Non dubito quin me rideat, ea præditus
Petulantia est, conuicio iritandus est.
Exi è latibulo mastigia citus foras.
Egredere pernicies herilis ædibus.
Exi è culina nidor, ecquid adhuc lates?
Quin aduolas? his credo prouocabitur
Sermonibus.

ACTVS III SCENA IIII.

Scena

Senarij.
Comasta Cometa.

Quid hic tibi clamatio est
Pro his ædibus scelus? putas uersarier
Ruri, tuo' ue in sterquilinio sordido?
Abi frutex, abi, recede à ianua. Come, heu.
Coma. Hoccine uolebas? Come. heu perij, quid uerbe-
ras?
Coma. Quia lubitum est. Come. patiar, sine adueniat
senex.
Senem sine aduenire, quem absentem comes,
Tu urbane scurra, libidinum fomes, mihi
Rus obijcis? post pauculas horas caue
Numerum in crucibus arentium ruri auxeris.
Nunc dum tibi lubet & licet, bibe, perde rem
Domesticam, corrumpere herilem filium,
Meretriculas accerse, pasce inertium
Gregem heluonum, unà agite pollucibilter,
Totos dies noctesq; pergræcamini.
Isthæc ne mandauit tibi, cum abiit senex?
Hoccine statu offendet repositam rem suam?
Hoccine boni serui esse officium existimas,
Ut filium corrumpat absenti patre?
Corruptum eum duco, dum ijs studet artibus,
Quibus eruditur ex magisterio tuo.

760 Coma. Quid tibi (malum) dic quid ego agam curatio
est?

An non tibi curanda ruri pecora sunt?

Potare, amare, scorta ducere, animus est,
Mei fit hoc tergi haud tui fiducia.

Come. Quam audacter inter pocula modo perstrepat.

765 Coma. Te Iuppiter perdat Dijsq; omnes, abi.

Tetrum allium germana colluuias oles.

Come. Non omnium est unguenta olere exotica,

Neq; uescier tecum opiparis dapibus, tibi

Tuos habeto turtures, ficedulas,

770 Passerculos, & id genus alias aues.

Sine me alliatum, & fruge contentum mea,

Fidum esse hero, sis tu beatus, ego miser.

Coma. Bene imprecaris id quod est dignissimum.

Decet me amare, & te bubulcitare, me

775 Quoq; uictitare splendide, teq; misere.

Abi, caue molestus esse, rus abi.

Come. Non cessero amodo, licet modo oporteat.

Coma. Sapit, aufugit, neq; quod loquor floccifacit.

Nam abactus est, explosus est. Sed nos quid hic

780 Sordidus inexpectatus obruit? an hero (id

Quod suspicor) dolosus explorator este?

Væh tergori, uæh gutturi meo. Attamen

Hic cæcior talpa, atq; pilo obtusior,

Vt atrum ex albo uix queat discernere.

Hominem probe deludam, herus si resciat,
Nihilq; in his non comminiscier licet.
Regrediar intrò, sint suæ curæ omnibus
Curantibus. Quid hui, quid intus est tumultus?
Inclamitant Diuos, atat quid hoc mali?
An (ut assolet) sit pugna pro mulieribus?
Celerius hæc dirimenda, ne gliscat malum.

ACTVS III. SCE. V.

Trimetri.

Cometa solus.

Quid concito cursu in domum irruit latro?
Quid ciulatio atq; deprecatio
Cruciumq; uerborumq; per posticulam ne
Herus, hos inopinatos in facto opprimat,
Ingressus est? suopte more neutiquam.
Reuertar hac, fors & mihi indignabitur,
(Si intus fiet) quod tantum huic dederim λόγος
Spurcissimo. Ipsus est senex, mirum quidem
Qui tantum itineris mensus est hora breui.
Urgebat hercle negocium, quod & addidit
Vires senectuti. Ipsus est certo senex.
Nam amarudentis gemitibus uox illius
Singultit, & Philatij uox acrior.
Eccas, propelluntur foras Margenium &
Planesium meretricule. & iuuenculus

C S

Aso

Afotus indomitus, utrisq; luctus est.
Procedam ut audiam, atq; consulam probe
(Si qui uero) bonæ adolescentis indoli.

ACTVS III. SCE. VI.

Senarij.

Mergenium. Planesium. Afotus. Cometa.

815 **H**eu dura fors. Pl. heu me miserrimã, o dij, ut
Fadãta cutis è puluere obsita. Af. ah dolor.

Mar. Quid oblitam istanc puluere ingemis? uide ut
Mca tumida est liuetq; uerberibus cutis.

Nec me piget pudere, nec sordere, nec

820 Plagarier, tuo præ amore mel meum.

Te pudeat ob puluisculum qui adhæserit

Vesitui, aut cultum imminutum conqueri.

Pla. Quis nescit hac quod uoce suggilles meum

In amicum amorem? an modo sibi te elegerit,

825 Ductauerit, & amauerit? Sile olida sus.

Mar. Quin tu sile cloaca susq; morbida,

Cui præter hanc frontem, femur, latus, inguina,

Et corporis alia membra purulenta sunt,

Infecta morbo qui solet celarier.

830 Pla. Tun' andeas me morbidã? Mar. quin audeamè

Et menstruosam. Pla. me ne dices morbidam,

Me menstruosam? En morbida hæc, ueneficam

Te his uerberat pugnis, & ungue uellicat.

Mar.

Mar, Id ne utiquam impune egeris. Tu foedior
Quous cadauere, atq; coeno obscenior,
Tu caderes? Sic disce pugnis cadere,
Sic disce pugnis cadere, sic uellica.
Come. Non est quod usquam gentium intuerier
Malim, calyptra, pepla, uitta deuolant.
Passos capillos manipulatim uellicant,
Hic ludus est plane meretricius. Adit
Asotus, huic uidero quid horum curæ erit.
Sequester est profecto, praelia dirimit.
Aso. Nolite rogo me propter altercarier,
Nam utraq; mihi ut pulcherrima, ita charissima est.
Faxo in malis sociæ, & bonis frusmini.
Mar. Men' illa caderet? Pla. tibi ero ludibrio?
Aso. Quiescite. etsi cæpta nostra negocia
Turbata sunt, fortuna tandem si uolet,
Meliora erunt, mihi à patre recedendum erit,
Qui offensus his grauisime, poenas graues
De singulis sumpturus est, in me quoq;
Forte omnium grauisime animaduorterit,
Si in ipso ei primo furore occurrero.
Valcte amicule. Mar. uale longū. Pla. uale. Come.
Asote Asote. Aso. quis uocat? Come. quin respicis?
Me sequere, ut animi causa eamus quolibet.
Aso. Non te sequor. Come. turbatus est. heus te se-
quor.

ACT.

ACTVS III. SCE. VII.

Iambici tetrametri.

Eumenius. Thryptus.

HÆus Thrypte sellam profer, ut lassus quiescā,
nam domus

860 Infusa Baccho odore longe olet teterrimo

Epulantium bacchantiumq; . Proh dolor quod in hoc
mea

Congesserim bona ab improbis ut edantur his lurcos
nibus,

Meretricibus, scortantibusq;. Proh dolor, quod hæc
domus,

Quam semper hæctenus scholam fuisse uirtutū liquet,

865 In gancum atq; prostibulū conuersa sit, quandoquidē

Nisi modo rescissem, filio labem intulissent maximam.

Hoc sine fidelium est opus seruorum, herilem filium

Absente hero corrūpere, suppellectilē pessum dare,

Cæsis domus meæ uel expulsis probis uernaculis,

870 Ductare scorta, accire lenonies, gregemq; inducere

Parasiticum, & per furta, rerum creditarū singulos

Opplendo pascere? An hæc quieto mihi animo serenā
da sunt?

(parcam. Pucr

In hunc ne sceleratum gregem animaduortero? haud

Per ocys sellam, ut quiescam, nam oppidō lassata sunt

875 Membra mea stando, restitendo, cundo, redeundo, die

Toto

Toto. Haud fuit spacium quieti uel minuto temporis.
Th. En sella adest here postulata, sede, quisce paululū.
Vin' adferam quo prandeas parum cibi & potus? Eu.
mane.

Thr. Præterijt hora prædij. Eu. scio mi puer, sed hodie

Neq; pane uescar, neq; bibam uinum, priusquam in impios

Therapōtas aīaduorterim. Producite illos huc foras
Lorarij, quo iusseram intus ordine, producite. Thr.
heu.

ACTVS III. SCE. VIII.

Octonarij ut superiores.

Lorarij. Eumenius. Comasta. Dætrus. Colax.

VTi iusseras, Comasta adest domine, tuo discrimine aut

plectendus, aut seruandus. Eu. hem, quid ausus es
contaminare ædæ meas nefande, spurcitie tua &
scortis tuis, cedere familiam pro tua libidine,
Præterq; abusum, filij furarier, baccharier,
scortarier quoq;, & nihil sceleris pudendi omittere?
Quid poteris his pretextere? eloquere, quid obmutescis, &

Quid concidit uultus tuus? quid musitas? responde.

Coma. ita

Quia

Quia libitum erat. Eu. hæc uerba non sunt, quæ mere
ri gratiam aut

Veniam queant, sed iram & indignationē prouocent,
Coma. Iniquitas mea maior est, quàm ut fata mortis
deprecer.

Eu. Te serue nequam ex ore proprio iudico. Ob sce-
lera tua

897 Pncpsq; nostra in mancipia pròterua priuilegia,
Te morte dignū, teq; plectendū horrida pœna crucis
Pronūcio. Clangat tuba. Com. heu, sic separas me ama-
ra mors?

Lor. O domine flectere. Eu. apagete, sin abducitis pe-
ristis. Huc

Adducite alterum, uolo etenim omnem semel domum
meam

900 Purgarier. Lor. præsto est here. hunc uin' ad phylas-
cam trudier?

Vin' ulmeis aut tauris cædi? Eu. ulmeis aut tauris?

Mille crucibus dignissimū? O trifurcifer, quin tu mihi

Morem geris? quousq; ad oculum seruias? maui malo

(Cum deprehēdi nō times) seruo obsequi, q̄ hero tuo,

901 Quousq; hypocrates eris? quousq; mente subdola?

Dat. Verebar here ne uapularē, h aud obsequendo.

Eu. non times

Insane cum, qui carceri te perpetuo adigere potest,

Ipsa' ue morte tollere? at uentri studes, facile times.

Et isthic abductus fiet per compita omnia ac fora,
Insignis hac qua dignus est furca, huic phylacæ in
nectite

910

Donec sciam, qua afflictione insigniter multabitur.
Procedat & Colax uorax, qui præter id quod edit ac
Bibit, arietem ualidū intulit quoq; castitati. Accede tu
Quoq; bone uir, qd iuris est tibi aut rei in domo mea?
Col. Nihil. Eu. quid ergo absente me isthanc ingredi
præsumperas?

911

Col. Adegit huc me uenter Eumeni famesq;. Eu. ab
ducite

Scapulasq; flagris cædite, ac dimittite, Col. & quidē
fatis

Digne, ut luāt scapula, qd ante ueter hic peccauerit.
Eu. Iam fontibus plexis malum non paruum adhuc re
liquum est, mei

Gnati periculum iunioris, nam beat me neutiquam.
Quam iniquus æqua passus est, at perditus quod filius,
Id pessime me habet. Ibo, & in morem ingemiscens
turturis

920

Contabuero miserū omniū miserrimus, donec uagū
Post furta, scorta, libidines, ad ueritatis tramitem
Reduxero. Ite pueri, A sotum querite, ut compareat.

925

ACTVS III. SCE. IX.
Senarij.

Pbi.

Philetius. Aſotus. Cometa.

Quo perditus ſe proripit frater meus?
Moratur hunc pater, familia queritat.
Sed eccum adeſt frugi comitatus uillico.

Fruſtra monet, fruſtra obſecrat, ſcio perditum.

930 Rigore agendum cenſco, obiurgabo cum.

Et ut meret duriffime increpabo eum.

Quid frater eſt, quod poſt tuam inſolentiam,

Temulentiam, petulantiam, laſciuiam,

Poſt ducta ſcorta, poſt domus rem perditam,

935 Adhuc patris te ſubtrahis conſpectui?

Horum omnium non te pudet? non poenitet

Mitem patrem iriſſe tantis ſcleribus?

Aſo. Pudet, pigetq; & poenitet. Phi. quin ergo ades,

Quo patris iram mitiges modeſtia?

940 Quid iners foris uagaris, aut turpia leuis

Leuiſſimorum ſequere contubernia?

Quid ocioſus ocioſa amplecteris?

Quid operi alicui te domi non applicas?

Iam complices poenas dedere tui, cruci

945 Comaſta iam ſuffixus eſt, Dætrus quoq;

Fortaſſe ſubrigendus eſt, Colax ſtagris

Acerrimis laceratus eſt, tu ſolus eſ,

Cui parcere pater optimus deſyderat,

Et adhuc iners uagaris, atq; in ocio

950 Tempus teris. Quouſq; abuteris patris

In te, & mea patientia & clementia?
Aso. Hec, sat λός ωρ, pudet, pigetq; & pœnitet,
Quod nostra propter contubernia hoc die
Offensus est pater meus, quæ ego non tamen
Instruxeram, nec me sciente instructa sunt,
Sed inscius, quesitus ultro & accitus
Sum, cæterum ne q; tua uorata nec patris
Ex integro substantia est. Porro argui abs
Te indefinenter ocij atq; inertia
Tædere iam cœpit, nec amodo perferam.
Num tu mihi præfectus aut Didascalus?
Si deprehendat in facinore me pater,
Redarguat, me corrigam aut tolerauiero.
Abs te recuso uel argui uel corrigi.
Curare desine, quod tua non interest.
Phil. Non interest mea? diu noctuq; qui
Duris patri laboribus te deside
Inseruiro? En callent manus, rigent pedes
Curuatur oneri dorsum, anhelat hoc mecum
Pectus, gelu urit & æstus hoc squalens caput,
Tu contra, inertis semper ocio uacas,
Tu suauiter, tu delicate uictitas,
Instarq; scorti molliter, haud mea interest?
Aso. Quid agam scio, si pergis hoc modo loqui.
Phi Fac quod uelis. Aso. abiuiero. Phi. per me licet.
Aso. Tu rus abi sycophanta, abi in malam crucem.

D Phil.

Phil. Cometa sequere, actum est de eo. Come. heu.

Phil. sequere ad forum,

Videbo quanti grana ueneant. Come. sequor.

Aso. Ille abiit, ego recta ad patrem processero

980 Omnemq; rem que ad me attinet petiuero.

ACTVS III S C E. X.

Senarij.

Eumenius. Aso.

985 **V**T is beatus est pater, cui contigit
Gener ire prudentes probosq; liberos,

Ita est profecto miserrimus, qui aut improbos

Fatuos ue consecutus est. id proh dolor

Iam dudum ego experior meis in prolibus,

Suscepi enim ex uxore filios duos,

990 Quorum alter est frugi nimis, quamq; expedit

Aequi tenacior. Laboriosus is

Quidem et utilis, sed admodum morosus est,

995 Porro alter ut iunior, eo est dementior.

Nam ad ocium, luxum, iocum, est propensior.

Sed eccecum adest, tumens quasi ira percitus.

Habet profecto nescio quid incommodi,

A fratre forsan increpatus durius.

998 Cui lenius q̄ meritis est loqui expedit.

Aso. Salue pater. Eu. mi gnate ut est recte omnia?

Aso.

Aso. Etiam. sed est quod te uolo. Eu. Ausculto libens.
Aso. Ne deneges mihi iam, quod abs te postulo.
Eu. Quid id est? quid id celas? ades dum, dic patri.
Aso. Da mihi pater partem meae substantiae,
Quae hereditario mihi iure obuenit.
Sine me inslitutis proprijs iam uiuere.
Eu. Quid gnate mi? quid in me displicuit tibi
Obsecro, ut hanc rem postules? Aso. nihil pater.
Fratrem tamen mordere me palam, & alios.
Mihi inuidere clanculum, non perfero.
Eu. Animequior gnate es, boniq; consule,
Quod in tuam rem à fratre dicitur tibi, aut
Abs quolibet. Non rancor istius rei
Est seminarum, sed ipsa charitas. *seminarium 1010*
Lasciuiam fuge & ocium, curato rem
Domesticam, fratri ades in agro, in uinea,
In aedibus, uoto pari, si nequeas
Pari labore aut uiribus. Ne iungere
Potantibus, scortantibus, uoracibus,
Rapacibusq; & id genus nihili uiris. *1010*
Te tempore confer domum, mecum quoq;
Consiste liber in aedibus. Non te sinas
Obsequio & arte subdola meae domus
Seruorum ad improba pertrahi, sed moribus,
Sermonem, gestu, actuq; liberalibus *1010*
Praestare cunctis nitere, quibus imperas.

Hæc tibi perennem gloriam, hæc tibi commoda,
Hæc tibi uoluptatem omnium pulcherrimam
1027 Parauerint. Hæc facito, & in te ne quidem
Catellus unquam mutiet, sed omnibus
Habeberis charus, patri charissimus.
Afo. Ne uerba mihi moram ue feceris pater.
Precide funem, amitte, iacta est alea.
1030 Eu. In maximum dabo tuum tibi malum.
Olim scies, cum te instruet uexatio,
Quam exegeris temerè tuum patrimonium.
Mecum ingredi, quo fufius tecum loquar.
Et portionem quam requiris supputem.
1033 Eheu miser. Afo. ne lachryma pater. sequor.

ACTVS III. SCE. XI.

Dimetri.

Belial. Astaroth.

1040 **H**A ba he, quid usquàm letius
Terra, mari, cœlo, solo, aut
Apud inferos mihi accidit?
Ast. Quid Belial adeptus es,
Solito quod es iucundior?
Bel. Per Cerberum tu bardus es.

Non

Non hanc uides pulposelam
Feram incidere griphis meis?
Ast. Gnatum Eumenij uis dicere?
Cui hereditariam pater
Rem diuidit? Bel. uolo. Ast. uideo.
Bel. Viden' capaces sacculos,
Magnamq; uim pecunie?
Ast. Quin' uideam? & auri plurimum.
Bel. Vides ne ut inhiat filius
Hereditarijs bonis?
Ast. Video. atq; plenis lancibus
Pendit pater gnato suo,
Auri talenta plurima.
Bel. Dum appenderit numeratio ea,
Audiq; Astoti uncas manus
Ad inuolandum respice.
Ast. Quintum pependit. Bel. provide
Ne erres in aliquo calculo,
Si non uelis stygos ignibus
In tartaro punirier.
Ast. Non erro. decimum ponderat.
Grandemq; ucstium puer
Parat expeditus sarcinam.
Bel. Vide sis. Ast. uideo. iam appensa sunt,
Auri talenta quindecim.
Argenti & addit sacculos

Duos probati ponderis.

Age dice quid factum uelis.

1070 Bel. Ponamus undiq; laqueos,

In ganeis, in compitis,

In ænopolio, in foro.

Absconditi insidiabimur.

Non poterit hæc pecunia

1075 Expendier sine foenore.

Sathana usfrum te exhibe.

Ast. Ero fortiore fortior,

Latebo in ænopolio,

Tu ganeum tuum occupa.

C H Ò R V S,

Versu Iambico dimetro.

1080 S ERuum fidelem hero decet

Rem creditam tuerier,

Vigilem, modestum, sobrium,

Absentem herum morarier.

Inutilis contrà solet

1085 Foris morante hero, interim

Domesticam rem perdere

Domesticosq; cadere.

Quicquid fidelis congerit.

Id infidelis dissipat,

Absente

Absente hero uentri, gula, &
Veneri nefandæ deditus.

Quapropter is qui frugi erat
Redeunti hero laudandus est,
At improbus uel in crucem
Vel in phylacam agendus est.

In rebus itaq; prosperis
Licentiam suspectam habe,
Et in omnibus que impune agis
Finem subiunde respice.

ACTVS IIII. S C E. I.

Iambici trimetri.

Merimnus solus.

Comasta quo suo uacaret luxui,
Vtrunq; nostrum amisit ad uiuarium,
Pro irretinendis piscibus, ut cum Deus
Fidelium pius arbiter redarguat.
Profecto me piget pudetq; ignauia,
Quod ambo cæsi neutiquàm restiterimus.
Malo igitur insperatus hoc die domum
Reuertier, quàm crastino quo iusserat,
Ne me infidelitatis arguat senex,
Qui cum sciam uirum infidelem in omnibus,
Aedes timore uerberum reliquerim.
At suspicor quod iam me herus prauorterit,

Et in improbum famulicium aduaduortit.
Quod non redijt ut dixerat Tribonius.
Dij boni quid cerno? Nunquid ex cruce
Comastam heri promum atq; condum pensilem?
Heu domine Deus, ut est subito mutata fors.
Ut grauiter omnium uirum mitissimus
Eumenius animaduortit hunc in noxium.
Quid ego iam agam? quo me miser uertam? an domum
Ingrediar? an foris morabor, dum parum
Herilis ira refrixerit? pauco admodum.
Quin tuta pertimesco cuncta & horreo.
Sed commodum, strident fores, uidebo clam
Ab angulo quis exeat. Cum Pagnio
Asotus est, peculiari seruulo.
Libet mihi obseruare quid uel egerint,
Vel dixerint. -----

ACTVS IIII. SCE. II.

Trimetri.

Asotus. Pagnium. Merimnus.

----- I Puer & isthæc transfer ad
Margeniũ aut Planesium. Pæ. sacesso here
Vin' redco? Aso. non, dic me secuturum illico.
Parentur omnia, que ad gulam & Venerem attinet.
Mer.

Mer. ut uideo, & ut modò res se habet domestica,
 Diutius quàm par erat atrio absui,
 His piscibus dum irreticendis insiti. Heus
 Quo fers puer uidulum istud & marsupium?
 Pæ. Ecquid tua interest? eo quo præcipit
 Herus. Mer. I, sequetur A sotus, huc subduxero
 Me, & clanculum explorauero euentum rei.
 Credam ne tantum ab hero datum peculij?
 Absurda sunt. Iam prodit infœlix foras.
 Aso. Nactus peculium ad meam sententiam,
 Auri talenta quindecim, aliq; plurima,
 Genio obsequendum censeo, Veneriq; quoq;
 (Quod apud parentem non licebat) dum libet
 Obtemperandũ. Quorsum enim os, uentrẽ, & alia
 Hec corporis natura membra condidit,
 Si non sub hac etate ijs fruendum erat?
 Frondefcit omne nemus, uolucres incubant
 Ouis, pecus lasciuit, & solus homo erit
 Solatij exors atq; leticiæ? absit, at
 Cum suauibus puellulis, & dulcibus
 Sunt poculis tractanda gaudia, dum comes
 Vita, quia moriemur, haud prætereat hic
 Flos temporis, rosis coronemur prius
 Quàm marceant, certe hæc mea est sententia.
 Rectà adeo portum, uiso si qua nauis est
 Milesia hoc die solutura, inde mox

Adibo amículas meas, Planesium &
Margenium, cenam parari iussero.
Mer. Heu quàm ista dementis similia uerba sunt.
Hec optimo minime patri celanda sunt.
Et commodum, ex foro redit Philetius,
In agrum iturus, aggrediar & alloquar.

ACTVS IIII SCE. III.

Trimetri.

Philetius. Merimnus.

HEus q̄ premor squalore, cura, & improbis
Laboribus, membra omnia mei corporis
Sub uestercm lassata erunt: solus uocat
Asotus. Mer. heus Philetie here. Phi. hem, quis me
uocat?

Merimne saluc. Mer. saluc here, est mysterium
Quod in tuum effundere sinum cupio. Phi. licet,
Mer. Petito Asotus à patre patrimonio
Fugam parat. mentem suam mihi prodidit
Iam nescius, quod si suat, mox perierit,
Lusu, iocis, libidiniq; deditus.
Phi. Pereat, uereat, abeat, uel in malam crucem,
Qui nil boni socors patrauit hæcenus.
Mer. Velim tamen per te pater resciscat hæc.

Phi.

Phi. Sciet profecto haud absq; poenitudine,
Si totum ci peculium donauerit.

Mer. Quae à patre facta nescio, at quid dixerit
A solus, & quid egerit scio Phi. quidnam id est?

Mer. Naetus peculium (inquit) ad meam
Sententiam, Genio obsequendum censeo,
Veneriq; & id genus alia, quae ad luxum attinent,
Quae ut praeterisset, uentus abstulit auribus.

Phi. Quid audio? Mer. hoc quod dico: & audi caetera
Nam multa conuasata (nescio quae) in domum
Meretriciam portarier curarat, &
Secutus est. Culpandus haud tamen est pater.

Phi. Non est? Mer. profecto non, sed admonendus est,
Ne quo modo iuuenem fuga labi sinat.

Phil. Curabitur. non absq; poenitudine.
Sic nostra sint tradenda seortatoribus?
In hoc laboratum atq; sudatum haec tuus?
Obtrusero haec si uera sint: eccum procul.
Tu abi domum, stude parandis piscibus.

ACTVS IIII. SCE. IIII.

Trimetri.

Eumenius. Philetius.

Miser ad eum status parentum est omnium,
Qui enutrierunt obstrepentes liberos.

Phi.

Phi. Isthuc quidē uerū pater. Eu. tam prope aderas
Fili? Phi. pater aderam increpaturus graue.

Eu. Ob quam meam culpam? Phi. quod indignum quida
dem

Vita, data pecunia dimiseris.

1200. Scortatur, est, bibit uolupte, totus perit.

Eu. Miserrimum senem, enecas me hac fabula.

Phi. Mercere tu quidem pater, neq; fabula est.

Tu uere enim spoliando nos, dementiae

Illius interitum addidisti. Eu. quid agerem?

1200. Rem postulabat propriam, culpanda erit

Hac mea benignitas? uide ne tu magis

Sis noxius, rigore qui adolescentulum,

Qui noluit flecti, obruisti durior.

Hinc lachrymae, hinc suspiria, hinc mihi iam sen

1200. Nece amara amarior amarior. Spero tamen

Quod respiciet tandem. Phi. attamen non ego quidem.

Eu. Reuertor intrò, uti uideam quid factu opust.

Phi. Ut uideo delirat senex. Cometa ades,

Vt uel aliquis prudentiae locus fiet,

1200. Rus ibimus, nam res probe domesticas

Tribonius reuersus (eccum cum procul)

Recturus est. -----

ACTVS IIII. SCE. V.

Trimetri.

Tri.

Tribonius. Afotus. Margentiū. Plonesiū. Thryptus.

---- **N**unc in phylacam trusus est
Detruso coquus. nunc in malā merito
crucem

Deterrimus subrectus est Cornasta. sed
Nunquam quiescet mens senis, nisi filius
Reductus ad frugem fiet. Sed eccum eum
Quem in compitis & ganeis quesiuimus.
Clam obsecro moremur, ut intuemur exitum.
Afo. O Hercules quā est illa uita suauis, &
Beata, quæ nullis coërcita legibus.
Sue uoluptati suisq; amoribus
Paret, nutritur, pascitur, cui affatim
Aes subrogat crumenula, ætasq; Venerem.
Fructu anima ijs quæ parta sunt, dum fors finit,
Dum luce uitæ uesceris, donec licet
Id quod libet. Iam eo naue adepta ad turtures
Meas, meos passerculos, mea ubera.
Nihil moratus appeto: dudum quibus
Mandaueram cœnam apparare, uidebo quid
Agant. Sed eccas, utraq; fertur obuia,
Me queritant. Pla. Animule Afote quin uenis?
Nulla absq; te domi uoluptas est, neq;
Sine te aliquod est solacium. Mar. quid Afote id est?
Te ocelle iam dudum moramur, omnia

Que

1240 *Que ad Venerē & ad gulā attinent parata sunt.*
Afo. Adeste delitia mea, o Plan: sum
Suauium meum, meumq; corculum
Margenium. Mar. complectere. Afo. facio lubens.
Pla. An præteris me? Afo. neutiquam mea animula
1241 *Plane sum. Vltro hucusq; tendo ad uos iter,*
Iam uero eamus, ut cuticulam molliter
Curemus, & fruamur optatis diu
Complexibus. Pater gemit, frater fremit,
Sed id omne dissimulare oportet amodo.
1242 *Pla. Gemat senex delirus, & frater fremat,*
Se torqueant, se mordeant, se deuorent.
Cum illis tibi obsecro quid est negocij?
Valeant graues curæ, atq; frontem exporrige.
Mar. Facile domi tibi omnium horum obliuium
1243 *Induxero, introeamus. Afo. ite, ego assequor.*
Mar. Haud quaq; utrinq; prehende nos, & ducito.
Afo. Esto. Sed agite concinamus. Mar. ita placet
Afo. Fœlices quibus obtigit
Sors nec dura nec infima,
1244 *Sed amplissima & inclyta.*
Quis fauet Venus aureis
Lasciuire cubilibus
Tranquillaq; cum amiculis
1245 *Consuetudine perfrui.*
1246 *Tri. Audis ne Thrypte, ut nequiter sibi uendicet*

Afo.

Aſotus Euripidis hanc puriſſimam
Hei cauilenam, peſſime uerba uitians,
Senſumq; corrüpens? Thry. capio, ſed abs te ego ut
Poëta cecinit geſtio audire. Trib. audies,
Modis Eraſmijs, metroq; glyconico:

Fœlices quibus obigit
Sors nec ſumma nec infima,
Sed ſane modica, & quibus
Caſtos annuit aurea
Nanciſci thalamos, Venus,
Tranquillaq; peremmiter
Conſuetudine perfrui.

Thry. Pulcherrime. uide ut improbus proba uiciat.
O quantum amaroris pariet hic nunciuſ
In corde patris, ubi filium reſciuerit
Perire ſorta tam nephanda, & perdere
Rem hereditariam. At aperitur oſtium.
Procedit huc ſenex foras, ſilendum erit.

ACTVS III. S C E. VI.
Trimetri.

Eumenius. Tribonius. Thryptus.

Vox cantici me exciuit huc foras, putem
Fœlicitatis quippiam infœlicibus

Fatis meis ea nunciet? frustra putem.
Nam quicquid usquam extat mali, in me concidit
Vnum. Sed adsunt pueri, & inter se gerunt
Nescio quid occultæ rei minime integræ. Heus
1290 Quid musitatis mutuo? nolite me
Celare, dum mea interest. Tri. refert parum
Tua, dolentis here, profecto cantus hic
Non gaudij, at mœroris est, nam herus meus
Asotus adolefcentior totus perit.

1295 Eu. Quidum Triboni? Tri. adhæret is spurcissimis
Meretriculis Margenio & Planeſio.
Vidimus eas huic excipi perblanditer,
Affabulari mollius, suavissime

Quoq; oscularier. Eu. quo loci perductus est?
1300 Tri. In ganeum ut conijcio, quoniam brachijs
Vtrimq; confertis eo an perductus est,
An duxerit mage concinendo, nescio.

Id here fuit, quod me canentem audiueras.

Repetebam enim, quæ is nequiter corruperat,

1305 Casta Euripidis carmina. Eu. Ast (ut iusseram)

Cur non reduxtis perditum, cum occurreret?

Tri. Iam fama publica perstrepat, quod te adierit,

Patrimonium petiuerit, receperit.

Emancipatus est, & ipsum adhuc u. lis

1310 Reducier? taceo quod etiam non queat

Inducier, cui tanta cum meretriculis

Et tam arcta consuetudo cessit. Eu. Afo te mi,
Mi chare Afo te, gnate mi, quis det mihi
Vt aurum & argentum meum impendam tibi, &
Impendar ipse pro tua anima gnate mi?
Ite pueri ad opera uterq; sua, ego mox sequar.
Heus Thrypte curriculum fac ocysus ad forum
Piscarium, unde siquid euectum mari
Quod edat familia piscium: accipe hos decem
Denarios, eme quantum opus presentibus.
Nam quod Merimnus attulit, non sufficit.
Thry. Faciam libens, ibo, redibo ocysime.
Eu. Satage. intus est quod interim peregero.

ACTVS IIII. SCE. VII.

Tetrametri.

Afotus. Pagnium. Margenium. Planesium. Ancilla.

I Transfer hæc puer in triremẽ Asiaticam. Pæ. qd
postea?

Afo. Dices gubernatori, ad horam proximam memento
adfore.

Tantisper in portu morare, dum paratus adsiem.

Pæg. Facesso, sed quid de puellis dixero? num addux
eris.

E Afo.

Afo. Adduxero. An tibi excidit quid intus hic decre-
uimus?

Abi ocyus furcifer, & isthæc in loco apto colloca.

Cauē ne carina fœda sit, neu tecta per stillantia,

Vbi turturellas has meas iam comptulas composuero.

Pæ. Curabo sedulo. num aliud est quod statim factum
uoles

Cum ueneris? iam præcipe, ut opera una id exigam.

Afo. nihil.

Comptis puellulis meis mox subsequar. uade. Pæ. uale.

Afo. Heus heus puer. Pæ. quid uolt modo. Afo. sta-
bis ne flagrio? Pæ. quid est?

Afo. Utres duos cura optimo uino repleri. Pæ. me-
minero.

As. Res postulare ut & parēti, amiculisq̄, & oībus
Mihī familiaribus ualedicam, hora at obstat serior.

Nam æstus maris iam proximust, & maxime id uere-
or, patrem

Si accessero, instabit prece, instabitq̄; lachrymis, tra-
hent

Me proximi, iurgabit & frater, uetabunt singuli, ut
Resilire nequeam. egero consultius, si soluero

Sic clanculū. Sed qd moratur hæc mea Veneres? qd est
Quod non uenitis? Pl. adsumus. Deser puella crepi-
dulas,

Sandalia, armillas, calyptra, chirothecas, uittulas,

Flas

Flabella, amomum, galbanum, storaca, thus, & reli-
quum

Mundum utriusq; nostrum, & almae Veneris incita-
bulum.

An. Hem, cuncta scriniolo sub hoc locata sunt: num
aliud iubes?

Pl. Faxis supellex reliqua mūditer usq; seruetur. caue
Ne quempiam introduxeris sine scœnore. An. obsequat
mi hera

Pla. Videsis, priusquam libra noctem cum die æquet
aderimus.

Aso. Vos tandem adeste, quid moramini? annus est dum
comitur.

Ma. O mea uoluptas adsumus tādē, quid oro tristior
Videre? quid habes anima? Pla. Afote tu'ne amabo
tristis es?

Aso. Nequaquam, id unum me mouet, quod in salutato
patre,

Amiculisq; proximis abiuro. Pla. ualeant graues

Curae, an tibi est quā: nos sumus propinquior? Tu
nos quidem

Materculas, sororculas, uxorculas, amiculas

Habebis usq; tum domi, tum foris, & intra cubiculū.

Faceffat omnis mœror, à nobis uoluptatē accipe. Ma. 1760

Mi Afote amor meus, meū pectusculū, nūc obsecro ad

Nauim alacriter properemus, omnū propulsaturi ibi

Curarum amaritudinem, ludis, iocis, & osculis,
Dehinc perennibus in Asia complexibus. Afo. ô mea
gaudia

Non possum enim quin gaudeam presentibus uobis,
nec est

Vllus iam amaritudini cuiquàm locus mea gaudia.
Eamus ultro ad mare soluturi ocyus. Vini optimi
Ferri in triremem iâ ascopas iussi duas. Valeat pater.
Valeat Philatius tenax: ualcant amici cæteri,
Nostros amores exigamus sedulo. Pla. concedimus.

ACTVS III. SCE. VIII.

Tetrametri ut superiores.

Eumenius. Thryptus. Philatius.

Quàm est anxium pectus parentum, liberis qui
molcuolis

Prauisq; consultum uolunt. id ipse iam annis plusculis

Experior hoc in filio, qui iam suam substantiam

Poposcit, accepit, abiit, nec dum reuersus. Ferunt

Alij meretricum sibi concire contubernium,

Alij fugam molirier prænuunciant, alij aliud

(Nescio quid) ad nouæ profecto calamitatis initium.

Iam uester proximus est, fua si spes aliqua, mox redi
erit.

Occurrit ecce Thryptulus, præter suum morem quidē

Iam

Iam serius redit. Quid est inepte quod tam sero ades? 1300
Iam uesper est, coenamq; coctam oportuit. Thry. non
Eumeni

Sit iræ, indignationi nunc locus, sed luctui.

Eu. An tu nouum mihi calamitatis feres genus? Thr.
feram.

Eu. Noli puer celare me, dic absq; hypocrisi, quid est?

Th. Veni in forū piscariū, hos emo pauculos pisces, q̄
Alij fere distracti erant, procedo mox ad portum, uti
Siquid maritimorum mare attulisset, emerem pisciū.

Eu. Quid postea? dic breuiter id quod dixeris. Thry.
breuissime

Dum sollicitus & huc & illuc per mare & portum
feror,

Pagnion A soti adest puer, uidulum gerens marsupio
umq;

Et ascopas uini duas. Quò fers rogo ista? quo libet
Mih i inquit: haud dubium est, quod ad naues. Vbi in
quam A sotus est?

In basilica inquit obambulat: curro illico & lustrum
forum,

Et basilicam totam, at nec umi uisus est. Vt conspico
Mih i data uerba, proripio me in ganeum ad Margen
nium.

Rogo si A sotus intus est. refert puella abisse cum
Margenio & Planesio ad portum, soluturum illico,

Et nauigaturum in Asiam sine remora. Mox denuo in
Portum propero, si fors quædam ad te nactum herum
reducere.

162
Sed heu laboratū hætenus frustra est, nam ut in por-
tum irruo

Soluta in altum cernitur progressa nauis. Eu. qui tibi
Certum est eam intrauisse filium meum? Th. stabāt ibi
Pleriq̃, qui uale ultimum dixere Afoto, & prospera
Ei imprecantes publice denunciabant omnibus. Phi.
140
Valeat iners. Th. tun' hic eras here? rus te abisse cre-
didi,

At ante crastinum haud reuersurum. Ph. omnia audi-
ui procul.

Nā cū uiderē te è foro discurrere, hæc mihi incidit
Suspicio. Cometaq̃; misso, te sequebar eminus.

Pereat iners, qui nil domi unq̃ gessit utile uel probum.

141
Eu. O durā & asperā nimis mentem tuā, cui non dolet
Fraternus interitus. Abite & cдите. Ph. nō libet mihi.

Præmissi in agrum uillicum, quem nō uolo fraudarier.

Rus abeo, ut instaurem quod hoc die aut omissum aut
perditum est.

Perire adhuc satius puto fratrē, quàm adesse inutile,

142
Tametsi pater reclamitat. Valeat iners. Eu. quisnam
dabit

Capiti meo fontes aquarū ut l'crhymen noctu, fleā,
Diu fleam, semper fleam, te fili Afote perditum?

Choæ

CHORVS
Iambico dimetro.

ARS, cura, mos, industria
Est omnibus meretriculis,
Tantisper adolescentulum
Lactare dum pellexerint.

Tantisper adolescentulum
Amant fouentq; lubricum,
Dum possidet quod porrigat,
Et porrigit quod possidet.

Hinc oscula & pectuscula
Et delicatas mammulas
Tibi uenditant, donec tibi
Iecur sagitta transigant.

Si quid feras, acceptus es,
Si nil feras exclusus es,
Si quid feras, amator es,
Si nil feras, amaro es.

Vita ergo ephebe fornices,
Fuge scorta priua & publica,
Ne post tuam petulantiam
Cum re salutem perduas.

ACTVS V. SCENA I.
Iambici trimetri.

Quoties propinquo ad huius ædes diuitis,
 Toties cutis mihi prurit, horret denuo.
 Sub hoc eodem anni prioris tempore,
 Fecere me illi plagarij senis
 Totum ulmeum, uerum haud sine ingenti illius
 Incommodo, ingenti quoq; meo commodo.
 Verum est profecto quod ferunt: Scholasticus
 Si ludus est bonus, flagella scholaria
 Minimi æstimat. Parasitus ipse identidem,
 Ut estur atq; bibitur, omnia interim
 Flagella successura nihili pensitat.
 Dijs maxima tamen est habenda gratia,
 Quod mitiorem cum mihi probauerim
 Quàm merueram, aut speraueram iratum senem.
 Lipida cutis curarier facillime
 Potestur, at nexum semel suspendio
 Guttur cruci, marcescit usq; miserrimum.
 Apage à gula nexum hunc me a. ut Comasta mi,
 Ut pendula istic fronte & ore lurido
 Agitare uento in aère uacuo, & imbrium
 Iniurijs exponeris. Næ cautiùs
 Mercarier me isthæc docebunt amodo.
 Restà igitur accedo forum, siquo modo
 Queam honestius rationem edendi abs quolibet

Nanciscier, nam sic parare, inhonestius.
Strident fores, periero si uidear seni.

ACTVS V. SCE. II.

Trimetri.

Senex. Peregrinus.

GNati mei sollicitor usq; imagine,
Et non queo quin abs quibusq; scisciter,
Si fors queam qui filium usquam uiderit
Adipiscier. Sed ecce oberrat rustico
Sago opertus, haud scio quid ferens, adibo eum.
Pere. An non supremus Iuppiter uel me semel
Respexerit, quo post uiarum maxima hæc
Incommoda, aut sedes quietas recipiam, aut
Diuenditis his mercibus regredi queam?
Obambulat mihi quispiam, recta q; me
Petit, morabor paululum tardum senem.
Eu. Salue peregrine, unde ades? Pere. Boni Ioues
Tibi salutem dent senex: ex Asia: adhæc
(Si exactius queras) uides Milesium.
Eu. Quid quæso in hanc prouinciam te propulit,
Vbi terra sterilior & infeliciores?
Pere. Dicam pater tibi. Regio quæ uberrima

E S Fuit

Fuit haectenus, praefrugum inopia iam fame
Interit. Eu. hui, quid audio? Pere. rotat sic omnia
Fatum. Eu. Nihil de filio dicere potes?
Pe. Tuo? Eu. meo. Pe. sed ubi ipse est? Eu. dudum in
Asiam

Abisse, Miletiq; uiuere asserunt.

Pere. Mori magis dicas: sed artis cuius est?

Eu. Nullius est plane. Pere. quod illi nomen est?

Eu. Afotus & re & nomine est. Pere. scribe faciem.

Eu. Facie est obesa, oculisq; nigricantibus,

Genis rubentibus, decentibus labris,

Tum mediocri statura, & omnibus artibus

Gracilis. Pere. cicatricem ne habet sub pectore?

Eu. Habet profecto, ex hunc illo quod tulit

Infantulus: nouisti cum? Pere. noui probe.

Pridem fuit mihi ipse coniunctissimus.

Eu. Viuit ne? Pere. si uiuat, satis non scio, tamen

Vnum scio, si uiuat, infeliciter

Viuit. Nam ut omnem quam attulit rem prodige

Scortando, edendo, & heluando perdidit,

Egere coepit, & uni adhaesit ciuium, in

Suburbio Milesiorum diuiti,

Qui calamitosum mox in agros eijcit,

Porcisq; pascendis ibidem destinat.

Sic seruitutem seruit is miserimam.

Nam siliquis suum cupit uentrem suum

Saturare, si sit quispiam qui porrigat.
 Eu. Miserrimum subulcum: oboriuntur mihi
 Iam lachrymæ. Nam pane abundant seruuli, &
 Gnatus fame tabescit. Pere usq; id clamat,
 Quot (inquit) in patris æde mercenarij
 Panibus abundant, atq; lacte uictitant,
 Ast ego fame perco. Reuertar ad patrem,
 Fassoq; crimine, pœnitentiæ indices
 Dabo supplices manus, reflexos poplites,
 Si quo modo possim impetrare gratiam.
 Eu. Faxit deus, respiscat, ac redeat semel,
 Qui filium aspernarier ualeat pater?
 Pere. In patriam ubi rediero distractis meis
 Hic mercibus, mox filio hæc narrauero,
 Nisi (quod futurum puto) prius reuerterit.
 Vale scnex. Eu. me scnte longum tu uale.
 Fac si potes respiscat ille miserrimus,
 In publico facile foro perendie
 Merces tuas distraxeris. Pere. spero. Vale.
 Eu. O gnate mi, o mea uiscera, o Afote, quo
 Tu calamitatis adactus es? redi, redi.
 Putas ne uerum dixerit? reducem breui
 Sperare liceat? an magis data epistola
 Mittam uirum, qui ipsum reducat certius?
 Id certius multoq; certius: uir hic
 Milesius me certiore de loco

Factu

Facturus est, quem iam in foro conuenero.
Ut huic rei dem operam, pedem refero domum. ○
Colax Colax (si omnino non cæcutio)
Quantum mihi meoq; filio mali
Partum est tua κολακία, non iam places.
Lactandus alius qui tuam ingluuiem expleat.

ACTVS V. SCE. III.

Tetrametri.

Colax solus.

Tantum mihi foelicitatis attulit præsens dies,
Ut non diurnum siue mensurnū modo, uerū an-
nuum
Perpetuum, & æternum cibum potumq; gratis por-
rigat.
Quis æstimet quantum boni in portu interim porten-
ditur?
Euax saturitas sancta, Iuppiter supreme, tu quoq;
Ter maxime ô Portune, merito gratias tibi referam.
Merito ô Palemon cantharis & lancibus tibi sacri-
ficem,
Qui gaudij ingens pelagus hoc uno die mi aduexeris.
Quātū foro Portune præstes, prodit opportunitas.

Nam

Nam ut ad forum ueni, salutauiq; adolescentulos,
Mox profero unum & alterum ex melioribus dictis
meis,

Rogo quo uel ad ientaculum, uel prandium instructū,
uel ad

Cœnam opiparam concedimus, cuncti uelut muti silēt.

Illico, uel ut stulto mihi illudunt. Forum detestor, ad

Portum uenio. Dij boni quantum mihi solatij

Ibi obtulistis, dum diu expectatum. A sotum amiculum

Reducem mihi monstrastis, in celo ce uectum publica.

Valeant modo nihili uiri, scurræ, neblones, infima

Qui hic occupant subsellia, ualeat quoq; scabrū, for
didum,

Stupidumq; & ignobile hominum uulgus, quibus cum
iam nihil

Cōmune erit mihi, licet ultro elixa & assa porrigant.

Primum a modo me præsidet, dehinc duces, pauloq;

post

Reges (ut est condignum) honestarint, & ad conui
uium

Suum uel inuitum uocauerint, rogauerint quoq;.

Iam nunc abite quiq;, abite è semita, caue te ne

Quis uestrum adoriatur Colaca, nec obstrepat uerbo
aut ioco

Vano, quibus frequenter appellare me consuescitis,

Nisi in caput suum uelit pgnos meos infringier.

Nisi

Nisi uoſtra erura, uoſtra roſtra, uoſtra colla penditis
Minimi, cminus mihi proſpera imprecamini: *Viuat
Colax.*

Mihi (inquo) acclamate, trãſeat Colax, *Viuat Colax.*
Nunc auſpicetur à Dijs regnum ſibi contraditum,
1570 *Accedat Eumenij domum ſenis, ubi promptuaria
Vno redundant optimo. Hęc mihi regio, hęc mea cu
ria.*

Sed eccum honorandum ſenem, Iouem meum, Bac
chum meum,

Qui ſaturitatem ſempiternam mox mihi produxerit.
Pridem quidem diris flagellis me expulit, faxo modo
1575 *Nõ expulerit, immo mage impuſurus eſt me blãditer.
In abditum carnarium atq; promptuarium domus.
1600 *Quid ceſſo compellare, longius quã ab ædibus
Abſcedat, aut me quiſpiam rei anteuortat nunciuſ?**

ACTVS V. SCE. IIII.

Quadrati ut ſuperiores.

Eumeniuſ. Colax. Famuli.

Quemadmodum ſolent, ſuum qui amiculum ab
ſentem diu

1600 *Saluum redire geſtiunt, luſtrare ſingulas uias,
Per quas putant ſeſe recepturũ hoſpitẽ, perinde mihi*

Quoſ

Quoq; aestitandum censeo, Vadam ad forum. Miles
suum

Queram, deinde alium uirum, qui ferat epistolam.

Inde eo ad

Portam superiorem, deinde ad portū, uti, siquā meus

Compareat gnatus, queam clementer excipere, autēq;

Pudore suffusus animum despondeat. Col. de filio

Fit sermo. num suboleuit huic quod uenerit? Pol non
potest:

Virū alloquar. Sta, sta Eumeni, licet modo subduceres

Cum me uideres eminus. Eu. quis me uocat? quid stem
tibi?

Alio uocato non libet nugarier. Col. Sta inquam, quia

Ego impero. Eu. certe emeris pluris cui sic imperes.

Sed omitte nugas, dice quid uelis Colax. Co. scis quem
prius

Cecideris? Eu. scio, te quidem, an male meritum? Col.

Et quidem optime,

Sed queso te Eumeni his meis liuoribus malagmata ex

Samine suillo et larido circumliga, alioqui time

Tabo cicatrices putrescere. E. Vah tuo capiti heluo.

Co. Mane mane Eumeni mane, tantū tibi adfero gaudij,

Vt ultro spodeas mihi eternā saturitatē. Eu. ego
tibi?

Co. Tu mihi. Eu. sed unde gaudium, qui filium meum

tua

Vita

- 1600 Vita atq; corruptissimis disperdidisti moribus?
Fuge è meo aspectu trifurcifer, in crucem tibi debita
tam. Co.
- Bona uerba quaeso mi senex. Eu. iam non abibis? Co.
Eumeni.
- Eu. Heus heus Merimne, Thrypte. Co. per deos sus
perfluunt meae
- Nugae: nisi caueam, in phylacam pertrahar. Iuro de
um ac
- 1601 Hominum fidem Eumeni, mane. Eu. quid tu prophane
deieras?
- Co. Cedo manum. Eu. hem manum, quid uolt dari? Co.
tantum tibi
- Iam apporto gaudij, ut facillime anteuortat omnibus
Maeroribus cordis tui. Eu. nugare rursus? Co. Eumeni
- Irascier noli, sed audi me. Eu. quid audiam? Co. iube
- 1610 Vasa elui, mensam instrui, inferri cibos & pocula. Eu.
Quare? Co. quia hoc die meo Genio mihi sacrificandum
erit
- Sanctaeque saturitati. Eu. ubi? Co. hic domi tuae. Eu. nisi
famuli hunc
- Tuleritis. Fa. hem. Co. ne fecerint, quia filium tuum
tibi.
- Eu. Quid filium? Co. rediisse nuncio. Eu. meum tuum
filium? Co.
- 1611 Tuum inquit. Eu. esurire mihi uidere. Co. mihi quidem,
haud

haud tibi.

Eu. Dic uero amabo. Si reductus Afotus est gnatus
meus

Minor, ultro spondeo tibi aeternam saturitatem. **Co.**

Eumeni,

Iouem supremum capite aperto testor, incolumem
tuum

Saluum quoq; aduenisse filium, in celoce publica,
Cultu tamen tam sordido, unumquenque ut eius misere
reat. 162

Tam flaccidis genis, & obsita situ cute lurida,
Ut uix pater gnatum tuum ipse noueris. **Eu.** mihi la-
chrymæ

Te propter oboriuntur o mi Afote, fili mi, huccine
Tu calamitatis adactus es? **Co.** iam flere desine, ad ma-
re

Propera, ut reducas sordidum, antequam pudore con-
cidat, 162

Et intrò me contradito in phylacam, ubi insontes ia-
cent

Tibi perne, & indemnata pendent uiscera. **Eu.** optis
me mones,

Sed hætenus quid quæso me nugis tuis & ludicris
Lubitum est fatigare? **Co.** hercle ut hanc ulciscerer
meam cutem

¶ **Quam**

Quam apparitoribus dedisti olim flagris cædendam.

Eu. age

Nunc irrue in carnarium, & uibicibus cataplasmat.
Imponito, edito, bibito, donec uixeris domi meæ.

Co. Dij tibi senex reddant uicissitudinem, atq; ego me
am operam,

Omnemq; sollicitudinem amodo tibi & rebus tuis

1630 Impendero, atq; in sempiternum seruum tibi me ob
ligo.

Eu. Herum fidelem faxo nactus sis, modo frugi fies,
Nūc intrò abi, cōcedite famuli, ut opera uestra utier,

Si postulet res, possiem. O pater supreme, qui omnia
Condís, gubernas, protegis, cæloq; terraq; pelagoq;

1630 Ago tibi gratias, quod ex tibi insita clementia
Tandem ultimam respicere dignaris calamitatem
meam.

Quasi è graui somno excitus, uideor renatus denuo.

Profecto lachrymas tenere non queo præ gaudio.

Ades Merimne citus, ades Triboni, adeste celeriter,

ACTVS V. S C E. V.

Octonarij ut superiores.

Merimnus. Tribonius. Eumenius.

Adsus

Adsumus here, exequamur ut mandata tua non 1640
segniter.

O mi Deus, quemnam eminus conspicio, demissis
humi

Mœrore multo uoltibus? si non here ille Afotus est,
Fallit profecto me acrisia. Tri. non te sefellit dictio,
Ipsissimus? Facilis gradus, statura mediocris, sed &
Gracilia membra corporis, here filium tuum indicât. 1640

Eu. Qui nam potest? quis nam mihi persuadeat, quod
hic meus

Sit filius? Quis gnate te his inuoluit obsecro sordibus?
Nudauit et fœdauit? Hei mihi nate, ut indignum hoc
meo

Generi, modo sis filius. Mer. profecto is p̄sus est here.
Tri. Nihil ora, nihil humeri Eumeni, nisi unum Afotū 1640
præferunt,

Quid ambigis here? Eu. iam intuor tandem miserrimū
meum

Gnatum, modo agnosco. haud modo paternus affectus
sinit

Mentem meam consistere: haud possum modo quin ad
aduolem (senis

Amplectar, ac deosculer. Tri. Piissimam o mentem
In gnatum, ut obliuiscitur suæ senectæ, longe adhuc 1640

Posito cito cursu obuiās, ut plorat, ut singultit? Me. en

Iam filius supplex humi prostermitur, complodit &
Cum fletibus palmas obefas, iam pater sit proximus.
Tri. O uiscera pietatis, o uere paternum amorem, ut
est

166 Propensus in tam prodigum, Mer. iam ruit in eius col
la, iam

Complectitur; cum lachrymisq; deosculatur. Age pro
pius

Adeamus, ut gnati & parentis mutuos possumus hos
Audire sermones. Tr. sequor te. Aso. o mi pater. Eu.
quid gnate mi?

Aso. O mi pater, peccaui in ipsum caelum & in te, iam
quoque

167 Sum indignus appellari gnatus tuus, fac me uelut
Vnum ex tuis te obsecro mercenarijs, recipe modo
Tibi supplicem rogo, quem superbum & arrogan
tem passus es.

Iam pœnitentem recipe, quem iamdudum iniquum pas
sus es.

167 Te lachrymæ flectant pater, te supplices manus pater
Flexiq; poplites, misereat te calamitatis meæ.

En membra nuda, en uiscerum flaccientium squallida
cutis.

Miserere clementissime pater huic miserrimo gnato
tuo,

Vt pristinum tuum fauorem & gratiam primariam
Meretur. Tr. o Merimne quanta utrinq; lachrymæ,
haud ualet

Se temperare à fletibus pater, haud queo quin lachry
mer 1600

Ipse quoq; Mer. mihi quoq; lachrymas excutit uterq;
lachrymans.

Eu. Mi Afo, fili mi, remitto quicquid in me admisseris.
Sed & amodo omnium tuorum criminum non memi
nero.

Hoc teste summo patre, sancto in osculo tibi spondeo.
Afo. O utinam apiscar gratiam tuam pater primam,
licet 1620

Duro atq; sicco pane & unda uictitem. Eu. surge a
lacriter,

Confidit: An non ego pater? tum? filius? nunquid po
test

Filij uteri sui aliquis obliuiscier pater? Heus cito

Proferte ab ædibus stolam primam, annulum, & san
dalia.

Alij procurent celeriter uitulum saginatum probe 1640

Iugularier, ut epulemur & letemur hoc die, quia hic

Gnatus meus qui mortuus fuerat, reuixit spiritu, &

Qui perierat repertus est. Mer. parebimus. Eu. celer

rime.

ACTVS V. S C E. VI.

Iambici trimetri.

Eumenius. Aſotus,

169
Mignate dic modo, ſatere libere,
 Quis nam te eò dementiæ perduxerit,
 Vt me patrem tuum tibi adeo affabilem,
 Adeo benignum & obuium relinqueres,
 Et in hanc calamitatem extimam te mergeres?

Quis incitauit, quis docuit, & perdidit?

170
 Aſo. Mi genitor haud dicam dolo, tametſi quidem
 Comaſta me corruerat primum, tamen
 Ex propria prorsus libidine in malum
 Præceps ferebar, inde ſcortis blandulis
 Agglutinatus, in Aſiam ſubuectus ſum.

171
 Vbi omnibus tuis pater ſudoribus
 Iam prodige abſumptis, meoq; corpore
 ſcortando, edendo, & potitando, encruiter
 Corrupto, ad impiſſimi me contuli
 Viri iugum (quia inedia ac calida fames
 Me eo impulit) Cuius ſues dum paſcerem,
 Ter ſeruitutem maximam ſeruiui, ut hi
 Mei indicant artus, & hic uilis habitus.

Cum

Cum iam fame tabescerem, & uentrem meum
 Opplere non liceret siliquis suum
 Reuersus ad mentem, pater, gemitu graui,
 O (inquam) quot in domo patris mei uiri,
 Quot mancipia, gregesq; mercenarium,
 Beati abundant panibus, porro ego fame
 Marcesco tabescoq;. Surgam igitur, & hinc
 Regressus accedam patrem meum optimum,
 Siquo modo queam priorem gratiam
 Efflagitare precibus, ecce re. Precor
 Iccirco & obsecro denuo cum lachrymis,
 Supplexq;, ut ultra numerum arenæ quæ in mari est,
 Scelera hæc pater numerosa, scæda, enormia,
 Posthac uelis obliuioni tradere.
 Nam fretus olim mihi probata gratia &
 Clementia tua, reuersus sum pater.
 Eu. Exurge denuo, remitto quicquid est
 Delicti, ades. Quam lachryme ista gratiam
 Non impetrent? Dudum omnia (abs quo nescio) hæc
 Resciueram. Nunc itaq; gnate tuam improbam
 Probitate uitam corrige. A so. efficiam pater.
 Eu. Heus nondum adessis? -----

ACTVS V. SCE. VII.

Trimetri.

----- **A**dsumus here, & omnia
Curata sunt, quæ afferre nos & exes
qui

Mandaueras. Eu. recte, aufer illæc sordida. Mer. hē.

Eu. Et induatur qua prius stola usus est

In innocentia. Haud decet sic filium

Domum ingredi, pannosum, olentem, sordidum. Mer.
hem.

Eu. Date annulum fidei prioris in manu. Mer. hem.

Eu. Et calciamenta pedibus, reliqua intus in

Domo quæ oportet singula instaurabimus.

Mer. Dedi here. Eu. bene est. iam eamus intrò, tu face

Merimne psalten accias, ut interim

Dum epulabimur ducat choros. Mer. accersiam.

Eu. Volo enim diem hunc peragere festiuissime.

Mer. Dignissimum. Eu. Tu abi, uocato proximum.

Mer. Licet. Aſo. Num adhuc Comasta pensilis pater?

Eu. Adhuc cruci suffixus est. Aſo. Miserum hominem,
at

Vbi Dætrus est? Eu. in carcerem conieceram,

Vbi infidelem noueram. Aſo. sqalet pater

Adhuc miser? Eu. Nondum phylaca eductus est.

Aſo. Me propter eductus fiet pater obscuro.

Nostrum

Nostrum utriusq; simul remitte noxiam.
Eu. Etsi quidem non meruerat, seruabitur.
Nam desinaueram hunc quoq; malis pessimis.
Tu me sequere fili. Aso. sequor pater, prae.
O si & modo cum fratre inire gratiam
Mihī liceat. Eu. sis bono animo, placabitur.

ACTVS V. SCE. VIII.

Scenarij ut superiores.

Tribonius. Merimnus. Philetius.

PSalten moratur herus, modos qui succinat,
Eccum Merimnum. heus tu Merimne, ubi fide
cen?

Mer. Nunc ille per posticulum intrauit domum.

Audin? modo canere occipit. Tri. probe, sed est

Quod te uelim curare. Mer. dic modo. Tri. ex agro

Philetium uocare me mittit senex,

Obsecro (si occasio ferat) pro illo coquo

Interueni miserrimo, forsā queat

Iam propter hæc noua gaudia è cruo eximi.

Nam obnixius quoq; idipsum Asothus postulat.

Mer. Ego suggeram actutum seni. Vale. Tri. uale.

F S Nou

Vbi chorus? Tri. domi. Phi. domi nostræ rogo, an
Alienæ? Tri. here dubitas? domi nostræ. Phil. quid
hoc?

Tri. Frater tuus, qui perierat pridem, domum
Reuersus est, redijt parenti in gratiam.

Phi. Afotus? Trib. ipse Afotus. occidit pater
Vitulum saginatum tenerrimumq; ouans
Gaudensq;, cum quod sospitem receperit.

Hinc chorus & hinc symphonia, hinc pater tuus
Me misit, ut te accersiam. Ph. rem fecit is

Stultissimam. Tri. stultissimam? Phi. stultissimam
Dico atq; pessimam. Trib. at piissimam mihi
Fecisse rem pulcherrimamq; uisus est.

Qui enim potest gnatum pater disperdere?

Phi. Spreto ne me & duris laboribus meis,
Recipit honestatq; hunc tam inertem & prodigum?
Non me teneo, quin. Trib. obsecro intra mecum here,

Fratrem saluta, aliosq; conuiuas patris

Letifica. Ph. enim nō introibo. T. age mi here. P. abi.

Tri. Iratus est, salute fratris liuidus.

ACTVS V. SCE. ultima.

Trimetri.

Eumenius. Philetius. Detrus. Merimnus.

Me

1010
ME uox tua exciuit foras amarior
Mignate, cur non ingredere domum? quid et
Turbatus hic perstas foris? Si prodigi
Tibi uita displicuit peius, placeat modo
Tibi poenitentis continentia obsecro.

1020
Phi. En tibi tot annos seruius pater, & uolens
Tua iussa nunquam (quod sciam) praeuaricor,
At ne quidem semel dedisti hoc dum mihi, ut
Cum amiculis epularier, & festum diem

1030
Letus agerem. Ast ubi redijt gnatus tuus
Is, qui abliguriuit tuam substantiam,
Scortando cum meretricibus, dedisti ei
Vitulum saginatum, chorum & symphoniam.

Frustra tot arumnas laboris exigo,
Aestum geluq; persero, & cura opprimor.

1040
Eu. Hem gnate mi, tu semper es mecum, omnia
Quaecunq; sunt mea, tua sunt. Porro modo
Epulari oportet, atq; agere festum hunc diem,
Quia Astotus hic frater tuus praemortuus
Fuit, ac reuixit, perijt atq; inuentus est.

Eamus intro. Mer. heus heus here. Eu. ecqua nunc mo
ra?

1050
Mer. Supplex adest Detrus, rogatq; gratiam.

De. Ignosce quae so miserrimo mihi noxiam.

Eu. Tu quoq; maligne hypocrites, qui abusus es

Penu meo nequissime, si frugi eris,
Pone & catenam, & compedes, ne quis locus
Mœroribus fiet. Dæt. amodo here ero ut uoles. 1840
Eu. Bene est. Iam eamus intrò alacriter. Ph. præi.

GREX, SIVE EPILOGVS

Trimetri.

Exhibita uobis fabula est, non fabula,
Sed Christiana euangelicâq; parabola.
Quæ non in hoc sit acta spectatoribus,
Vt excitet risum, & uoluptatem adferat,
Sed pœnitentiæ monendo formulam
A luxu & improbo facinore retrahat.
Quare orat hic grex noster, ut re mystica
Pro corrigendis moribus fruamini.
Post furta, scorta, libidinem, atq; inertiam, 1845
(Pater benignum se offeret) respiscite.
Iam si placuimus, atq; commodauimus,
Fauete nobis candidi, & plausum date. 1850

FINIS A S O T I.

THE
JOURNAL
OF
JAMES
MILNE
1841

THE
JOURNAL
OF
JAMES
MILNE
1841

THE
JOURNAL
OF
JAMES
MILNE
1841

A 1990549

